

**АМРИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

1. Ба ифтихори 115-солагии академик Бобочон Ғафуров соли 2023 озмуни ҷумҳуриявии ««Тоҷикон» - оинаи таърихи миллат» баргузор карда шавад.

2. Низомнома, ҳайати комиссия, ҷоизаҳои озмун, саволнома ва рӯйхати адабиёти тавсияшавандаи озмуни ҷумҳуриявии ««Тоҷикон» - оинаи таърихи миллат» тасдиқ карда шаванд (замимаҳои 1, 2, 3, 4 ва 5).

3. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, кумитаҳои телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, Муассисаи давлатии «Китобхонаи милли»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дар сатҳи баланд доир гардидани озмуни мазкур чораҳои зарурӣ андешанд.

4. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, роҳбарони муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ иҷроӣ талаботи амри мазкурро таъмин намуда, ғолибони озмунро, ки дар даври ҷумҳуриявии озмун барандаи ҷоизаҳо шуданд, аз ҷиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд гардонанд.

5. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои соли 2023 пешбинӣ гардидаанд, ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати амалӣ намудани чорабинии мазкур 1 480 000 (як миллиону чорсаду ҳаштод ҳазор) сомонӣ ба таври нақд ҷудо намояд.

6. Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодаи мақсадноки маблағи ҷудошударо таъмин карда, оид ба хароҷоти анҷомдодашуда ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобот пешниҳод намояд.

7. Назорати иҷроӣ амри мазкур ба зиммаи муовини Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон (сарпарастии соҳа) гузошта шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
7 июли соли 2022
№АП-227

Низомномаи озмуни ҷумҳуриявӣ «Тоҷикон» – оинаи таърихи миллат»

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Озмуни ҷумҳуриявӣ «Тоҷикон» – оинаи таърихи миллат» (минбаъд – озмун) бо мақсади арҷгузорӣ ба таърихи пурифтихори миллати тоҷик, омӯзиши амиқу ҳамаҷонибаи корномаҳои шоистаи ниёғони миллати тоҷик дар тури таърих, тақвияти ҳисси ҳудогоҳӣ ва худшиносии миллӣ, ифтихори ватандорӣ, таҳкими ҳофизаи таърихӣ ва ба ин васила, шинохти нақши халқи куҳанбунёду фарҳангсолори тоҷик дар рушди тамаддуни инсоният, ки бо далелҳои раднопазир ва бо таърих ба сарчашмаҳои илмию таърихӣ дар китоби мондагору пураарзиши академик Бобочон Ғафуров «Тоҷикон» ва дигар асарҳои таърихӣ инъикос ёфтааст, ба ифтихори 115-солагии академик Бобочон Ғафуров таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2023 доир мегардад.

2. Озмун таърихи халқи тоҷикро аз аҳди бостон то давраи соҳибистиклолӣ дар бар мегирад.

3. Иштирокдорони озмун ба гурӯҳҳои зерин ҷудо карда мешаванд:

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 9-11);

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (бакалавр, магистр);

- омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, аспирантон, унвонҷӯён, номзадони илм ва докторантҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ (ба истиснои омӯзгорони фанни таърихи ҳамаи зинаҳои таҳсилот, докторони илм (анъанавӣ), аъзои вобаста ва пайвастаи Академияи миллии илмҳо ва академияҳои соҳавӣ);

- калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

4. Сарпарастии озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

5. Масъулони баргузориҳои озмун вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллии»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

6. Кумитаҳои кор бо ҷавонон ва варзиш, телевизион ва радио, кор бо занон ва оила, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон дар тарғиб, ҷалб ва ҷараёни баргузориҳои озмун иштирок мекунанд.

7. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ чиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор кардани даврҳои яқум, дуҷум ва сеҷуми озмун масъул буда, ғолибон ва омӯзгорони онҳоро аз чиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд мегардонанд.

8. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, раёсат, шуъбаҳо, бахшҳои маориф, рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, фарҳанг, ҷавонон ва варзиш масъули ташкил ва баргузориҳои озмун мебошанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

9. Барои гузаронидани озмун комиссияи озмуни ҷумҳуриявӣ (минбаъд – Комиссияи озмун) таъсис дода шуда, ҳайати он бо амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

10. Комиссия аз раис, муовин, аъзоён ва котиб иборат мебошад.

11. Салоҳияти Комиссияи озмун инҳоро дар бар мегирад:

- таҳияи ҷадвали баргузориҳои озмун ва назорати он;
- тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба озмун;
- пешниҳоди ҳайати ҳақамон барои даврҳои сеҷум ва чоруми озмун;
- яқҷо бо ҳайати ҳақамон гузаронидани семинари машваратӣ;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони озмун;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи иштирокдорони озмун ба даври ниҳой;
- баррасии пешниҳодҳои ҳайати ҳақамон ва арзу шикоятҳои иштирокдорон;
- тасдиқ ва эълони натиҷаи ҳуҷҷатҳои ҳайати ҳақамони даври чоруми озмун;
- ҷамъбасти натиҷаи ниҳой ва пешниҳоди он ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шиносӣ ва маълумот.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

12. Озмун аз чор давр иборат буда, аз моҳи феврالی соли 2023 то моҳи декабри соли 2023 ба таври зайл ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври яқум – моҳи феврал дар муассисаҳои таълимӣ ва ташкилоту муассисаҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот;

- даври дуҷум – моҳи июн дар маркази шаҳр ва ноҳияҳо (ба истиснои шаҳри Душанбе);

- даври сеҷум – нимаи дуҷуми моҳи сентябр дар марказҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;

- даври чорум – нимаи яқуми моҳи декабр барои ғолибони ҷойҳои яқум, дуҷум ва сеҷум дар Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Эзоҳ: Донишҷӯён, аспирантон, унвонҷӯён ва докторантҳои муассисаҳои таълимӣ, илмӣ танҳо дар маҳалле иштирок карда метавонанд, ки муассисаи таълимӣ ва ё илмиашон дар ҳақамон маҳал қарор дорад.

13. Протоколи ҳайати ҳакамон ба Комиссияи ҷумҳуриявӣ ба даври чорум бо имзои раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, раисони вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва раисони ҳакамони даври сеюм пешниҳод мешавад.

14. Ҷойи баргузори давраҳои озмун дар деҳот, шаҳрак, марказҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешавад.

15. Масъулияти баргузори давраҳои якум, дуюм ва сеюм ба зиммаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ вогузор карда мешавад. Шумораи ғолибони даври сеюми озмун, ки ба даври чорум пешниҳод мешаванд, докталабони номинатсия ва гурӯҳ набояд аз 6 нафар зиёд бошад.

16. Ҷараёни баргузори давраҳои якум, дуюм, сеюм ва чоруми озмун тавассути шабакаҳои телевизионӣ ва воситаҳои ахбори омма ба таври васеъ инъикос ва паҳш карда мешавад.

17. Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюм барои иштирок дар даври чорум ба Комиссияи озмун то 10 ноябр муқаррар карда мешавад.

18. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон масъули гузаронидани маросими тантанавии супоридани ҷоизаҳо ба ғолибони озмун мебошанд.

5. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

19. Дар озмун аҳолии кишвар, аз ҷумла, хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоии касбӣ ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, шунавандагони муассисаҳои таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ, аспирантон, унвонҷӯён ва докторантҳо, ходимони илмӣ, омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, кормандони фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун (ба истиснои омӯзгорони фанни таърихи ҳамаи зинаҳои таҳсилот, олимону муҳаққиқони соҳаи таърих), докторони илм (анъанавӣ), узви вобаста ва пайвастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ва академияҳои соҳавӣ) иштирок карда метавонанд.

20. Шартҳои ташкил ва баргузори озмун аз ҷониби Комиссияи озмун назорат карда мешавад.

21. Дар вақти баҳогузори ва холгузори ба савияи дониши таърихӣ ва баёни мантиқии ҳодиса ва рӯйдодҳои таърихӣ бартарӣ дода мешавад.

22. Озмун бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баргузор мегардад.

23. Дар даври чоруми озмун иштирокдор шарҳи ҳоли мухтасари худро бо гузоштани имзо ва нусхаи протоколҳои давраҳои якум, дуюм ва сеюми озмун ба Комиссияи озмун ба таври хаттӣ пешниҳод менамояд (ҳуҷҷатҳои мазкур дар се нусха ба даври чорум пешниҳод карда мешаванд). Агар иштирокдор ба

хайси хонандаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ дар даврҳои якуму дуюм ва сеюм ба қайд гирифта шуда бошад ва дар даври чорум донишҷӯи муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ шуда бошад, ҳамчун хонанда дар даври чорум иштирок мекунад.

24. Барои иштирок дар озмун докталабон ба котибони масъули комиссияҳо нусхаи шиноснома ва ё шаҳодатномаи таваллуд, инчунин, маълумоти мухтасар дар бораи худро пешниҳод менамоянд.

25. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар назди раёсат ва шӯъбаҳои маориф комиссияи қабули ҳуҷҷатҳои иштирокдорони озмунро таъсис дода, як нафарро котиби масъул таъин менамоянд. Котибони масъули комиссияҳои қабул ҳуҷҷатҳои докталабонро дар асоси банди 23 Низомномаи мазкур санҷида, дар асоси санад онро ба Комиссияи ҷумҳуриявӣ пешниҳод мекунанд. Котибони масъули комиссияҳои қабул нишонӣ, рӯз ва ҷойи баргузорию озмунро ба иштирокдорон тавассути воситаҳои ахбори омма ва масъулон эълон менамоянд.

26. Ғолибони даври чоруми озмун, ки сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва барандаи Шоҳҷоиза гардиданд, то се сол дар озмунҳои соҳаҳои минбаъда ҳуқуқи иштирок карданро надоранд.

6. ТАЛАБОТ БА ИШТИРОКДОРОНИ ОЗМУН

27. Донишҳои таърихӣ иштирокдорони озмун аз рӯи хондани асари «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров ва осори дигари таърихӣ муайян карда мешавад, аз ҷумла:

- донишҳои маълумоти муфассал доир ба асари «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров ва муаллифи он;
- қобилияти нақлу тафсири воқеаҳои таърихӣ давраҳои муайян;
- баёни лаҳзаҳои муҳими асар, қобилияти ровигӣ, суҳандонӣ, асосноккунии рӯйдодҳои таърихӣ ва мақоми онҳо дар таърихи халқи тоҷик;
- донишҳои санаҳои муҳими таърихӣ, давраҳои таърихӣ ва ҷеҳраҳои таърихсозии халқи тоҷик;
- донишҳои мероси таърихию фарҳангии моддиву маънавии халқи тоҷик;
- маълумот доир ба ёдгориҳои таърихӣ, мавзеҳои таърихӣ, ки баёнгарии таърихи бостони миллати тоҷик мебошанд;
- донишҳои сарчашмаҳои таърихӣ ва асарҳои илмию бадеӣ оид ба таърихи миллати куҳанбунёди тоҷик.

28. Иштирокдор дар хондани дигар асарҳои таърихӣ вобаста ба номинатсия озод аст.

7. МЕЪЁРИ АРЗЁБИИ ҒОЛИБОНИ ОЗМУН

29. Ҳайати ҳакамони озмун ба савияи дониши таърихӣ иштирокдорон аз рӯи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- ба ҳар як докталаб барои муаррифии китоби «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров ва асарҳои дигари таърихӣ вақти озод дода мешавад;

- бо мақсади баҳогузорӣ намудан ба истеъдоди довталабон чадвали 10-хола муқаррар карда мешавад. Довталаби номинатсия ба пуррагӣ доништани воқеаҳо ва санаҳои таърихӣ – 10 ҳол, барои ҷавоби аз хуб болотар – 8 ҳол, барои ҷавоби хуб – то 6 ҳол, барои ҷавоби аз миёнаи беҳтар – 4 ҳол, барои ҷавоби миёна – 3 ҳол, барои ҷавоби миёнаи суст – 2 ҳол гузошта мешавад ва барои ҷавоби ғайриқаноатбахш ҳол гузошта намешавад.

8. ҲАЙАТИ ҲАКАМОН

30. Ҳайати ҳакамони озмуни Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳуриро раиси Комиссияи ҷумҳуриявӣ бо санади дахлдор тасдиқ менамояд. Ҳайати ҳакамон амалҳои зеринро иҷро мекунад:

- тибқи пешниҳоди Комиссияи озмун маҳорату истеъдод ва дараҷаи дониши таърихӣ иштирокдоронро натиҷагирӣ мекунад;

- ҳолҳоро муайян карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян менамояд;

- натиҷаи озмунро дар протокол дарҷ карда, бо имзои аъзои ҳакамон онро тасдиқ менамояд.

31. Ҳайати ҳакамони озмуни шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот аз ҷониби раисони шаҳру ноҳияҳо тасдиқ карда мешавад.

32. Ба ҳайати ҳакамони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятӣ, шаҳрӣ, ноҳиявӣ, деҳоту шаҳрак намояндагони раёсат, шӯба ва бахшҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, омӯзгорон, адибон, олимону рӯзманигорон, роҳбарони китобхонаҳо, аъзои ҷамъияти китобдӯстон ва иттифоқҳои касаба ворид мешаванд. Шумораи ҳайати ҳакамон бо раису муовинонаш бояд тоқ бошад.

33. Хулосаи ҳайати ҳакамони даври чорум дар Комиссияи озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

9. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

34. Хароҷоти даврҳои якум, дуюм, сеюм ва хароҷоти вобаста ба сафарбаркунии ғолибон ва омӯзгорони онҳо ба даври чоруми озмун, будубоши онҳо дар маҳалли баргузории озмун аз ҳисоби бучети мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва дигар сарчашмаҳои маблағгузории бо қонунгузорӣ манънагардида пардохт карда мешавад.

35. Ғолибони даврҳои якум, дуюм, сеюми озмун ва омӯзгорони онҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва ташкилотҳо ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонида мешаванд.

36. Хароҷоти баргузории чорабинии даври чоруми озмун аз суратҳисоби махсуси Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илм пардохт карда мешавад.

37. Ба ғолибони даври чоруми озмун ва ба хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ки дар даври чоруми озмун ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва Шоҳҷоизаро сазовор шудаанд ва ба омӯзгорони онҳо тибқи тартиби муқарраргардида аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоиза ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

38. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ тартиби додани мукофот ва ҷоизаро раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ тасдиқ ва амалӣ менамоянд.

39. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳамаи даврҳои озмун ва омӯзгорони онҳо тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалби сарпарастон иҷозат дода мешавад.

10. ТАРТИБИ ДАРЁФТИ ШОҲҶОИЗА

40. Барои дарёфти Шоҳҷоиза довталабоне метавонанд иштирок намоянд, ки дар даври ҷумҳуриявӣ аз рӯи номинатсияи пешниҳодшуда ҷойҳои ифтихориро сазовор гардидаанд.

41. Шоҳҷоиза ба иштирокдоре дода мешавад, ки беш аз 70 фоизи асари «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров ва дигар адабиёти таърихӣ тавсиягардидаро мутолиа ва ҳифз намудааст.

11. ИМТИЁЗҶО

42. Ғолибони даври чорум (ҷойҳои 1, 2, 3) ва барандаи Шоҳҷоиза баъди хатми муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ба ихтисоси интихобкардаи худ бе озмун ва ба тариқи ройгон ба муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ва касбии баъд аз муассисаи олии таълимии кишвар қабул карда мешаванд. Тартиби қабули ғолибони даври чоруми озмун ва барандаи Шоҳҷоизаро Вазорати маориф ва илм муайян менамояд.

43. Вазорати маориф ва илм протокол ва санадҳои ғолибони озмунро дар асоси таҳияи тартиби махсус барои 10 сол нигоҳдорӣ намуда, баъдан ба бойгонӣ месупорад.

Ҳайати

Комиссияи озмуни ҷумҳуриявии ««Тоҷикон» – оинаи таърихи миллат»

Муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (сарпарастӣ соҳа), раиси
Комиссия;

- вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси

Комиссия;

- президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, муовини раиси

Комиссия;

- директори Муассисаи давлатии «Китобхонаи милли»-и Дастгоҳи
ичроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси Комиссия;

- муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби

Комиссия.

Аъзои Комиссия:

- мушовири баҳши Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба
масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа;

- сардори раёсати маориф, фарҳанг ва иттилооти Дастгоҳи иҷроияи
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- муовини вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон;

- раиси Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон;

- раиси Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон;

- раиси Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон;

- ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

- ректори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи
Садриддин Айнӣ;

- ректори Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон
Ғафуров;

- директори Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба
номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

- мудири кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон;

- мудири кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи омӯзгории
Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ;

- мудири кафедраи омӯзиши таърихи ватании Донишгоҳи славянии
Тоҷикистон ва Россия.

Ҷоизаҳои озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикон» – оинаи таърихи миллат»
Мукофотҳои пулӣ барои ғолибони озмун аз рӯи чор гурӯҳ ва як
номинатсия ба таври зерин муқаррар карда мешаванд:

- миёни хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11) ва
ибтидоии касбӣ (синфҳои 9-11);

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Якум	50 000	1	50 000
2	Дуюм	35 000	2	70 000
3	Сеюм	25 000	3	75 000
4	Шоҳҷоиза	70000	1	70 000
Ҷамағӣ			7	265 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (бакалавр,
магистр)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Якум	50 000	1	50 000
2	Дуюм	35 000	2	70 000
3	Сеюм	25 000	3	75 000
4	Шоҳҷоиза	70 000	1	70 000
Ҷамағӣ			7	265 000

- омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои
илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, аспирантон, унвонҷӯён, номзадони илм ва
докторантҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Якум	50 000	1	50 000
2	Дуюм	35 000	2	70 000
3	Сеюм	25 000	3	75 000
4	Шоҳҷоиза	70 000	1	70 000
Ҷамағӣ			7	265 000

- калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун

№	Қой	Маблағ	Шумораи қойзагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Якум	50 000	1	50 000
2	Дуюм	35 000	2	70 000
3	Сеюм	25 000	3	75 000
4	Шоҳқойза	70 000	1	70 000
Ҳамагӣ			7	265 000

- маблағ барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ки шогирдонашон дар озмун қойҳои якум, дуюм, сеюм ва Шоҳқойзаро мегиранд

№	Қой	Маблағ	Шумораи қойзагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Якум, дуюм, сеюм ва Шоҳқойза	10 000	7	70 000
Ҳамагӣ			7	70 000

- хароҷоти дигар

№		Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Маблағҳо барои омода кардани қомҳои шоҳқойза, қойзаҳо, дипломҳо ва хароҷоти дигар (тухфаҳои хотиравӣ ва сертификат барои иштирокдорон)	350 000

- ҳамагӣ

№		Шумораи умумӣ	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1	Барои қойзаҳо ва шоҳқойзаҳо	28 нафар	1 060 000
2	Барои омӯзгорон	7 нафар	70 000
3	Хароҷоти дигар		350 000
4	Ҳамагӣ	35 нафар	1 480 000

Саволнома
барои озмуни ҷумҳуриявӣ ««Тоҷикон» – оинаи таърихи миллат» ба
ифтихори 115-солагии академик Бобочон Ғафуров

1. Бобочон Ғафуров барои кадом хизматҳои шоён ба унвони олии Қаҳрамони Тоҷикистон мушарраф гардидааст?
2. Барои чӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон китоби «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуровро «Шиносномаи миллат» номиданд?
3. Бобочон Ғафуров кай, дар кучо тавваллуд шудааст ва айёми бачагии худро чӣ гуна гузаронидааст?
4. Падар ва модари Бобочон Ғафуров кӣҳо буданд?
5. Бобочон Ғафуров фаъолияти меҳнатии худро кай ва аз кучо оғоз намудааст?
6. Касби нахустини Бобочон Ғафуров чӣ буд ва ӯ кадом муассисаи касбиро хатм намудааст?
7. Бобочон Ғафуров ҳамчун рӯзноманигор дар кадом рӯзномаву маҷаллаҳо ва ба сифати кӣ кор кардааст?
8. Бобочон Ғафуров бо кадом таҳаллус бештар мақолаҳои илмӣ-оммавии худро имзо мекард?
9. Бобочон Ғафуров ба қорҳои ҳизбию давлатӣ аз кадом сол ҷалб гардид ва дар кадом вазифаҳои масъули ҳизбию давлатӣ кор кардааст?
10. Сабабҳои асосии рӯ овардани Бобочон Ғафуров ба таҳқиқу омӯзиши таърихи халқи тоҷик кадомҳоянд?
11. Аввалин асарҳои Бобочон Ғафуров ва мавзӯҳои онҳоро номбар намоед?
12. «Таърихи мухтасари халқи тоҷик»-и Бобочон Ғафуров кай аз чоп баромад ва чанд ҷасди бобро дар бар мегирад?
13. Теъдоди умумии асару мақолаҳои Бобочон Ғафуров чанд ададро ташкил медиҳанд?
14. Кадом китоби Бобочон Ғафуров се маротиба пайдарпай дар шаҳри Москва нашр шуд ва сохтори он чӣ гуна аст?
15. «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров бо забони русӣ кай, дар кучо чоп шуд ва он чанд ҷасди бобро дар бар мегирад?
16. «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров ба забони тоҷикӣ кай ва дар кучо чоп шуд ва тарҷумону муҳаррири масъули он кӣҳо буданд?
17. Нашри тоҷикии «Тоҷикон» аз нашри русии соли 1972 бо кадом илова ва тағйирот фарқ мекунад?
18. «Тоҷикон» ба забони тоҷикӣ чанд маротиба дар ҷумҳурӣ нашр шудааст ва зарурати чопи нав ва тухфавии он дар чист?

19. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон кай дар баромади худ доир ба нашри тухфавии «Тоҷикон» ва арҷгузорӣ ба асолати он пешниҳод манзур намуданд?

20. «Тоҷикон» ба кадом забонҳои хориҷӣ чоп шудааст?

21. Бобочон Ғафуров кадом солҳо Котиби якуми КМ ҲК Тоҷикистон буд ва дар ин солҳо чӣ кори мондагоре ба анҷом расонидааст?

22. Солҳои охир Бобочон Ғафуров кадом вазифаи масъулро ба зимма дошт ва барои пешрафти ин соҳа чӣ хидмат намудааст?

23. Дар таълифи «Тоҷикон» аз кадом сарчашмаҳои таърихӣ бо кадом забонҳои кӯҳна истифода шудааст?

24. Теъдоди умумии маъхазҳо, адабиёти илмӣ ва китобҳои истифоданамудаи Бобочон Ғафуров дар рафти таълифи «Тоҷикон» чӣ қадар аст?

25. Бобочон Ғафуров дар кадом фасл масъалаи умумияти ҳиндуориёҳо, ориёҳо ва роҳҳои кӯчиши қавму қабоили ҳиндуэрониро ба миён гузоштааст?

26. Кадом фасли «Тоҷикон» масъалаи Кидориёну Хиёниён, ташкилҳои давлати Хайтолиён ва муносибати онҳо бо Сосониёну Ҳокони турк, мулкҳои Тахористону Суғду Устурушан ва Фарғонаро дар бар мегирад?

27. Муборизаи тоҷикон ба муқобили истилогарони араб, шӯришхону исёнҳои зиддиарабӣ, нуфузи хонадонҳои маҳаллии тоҷикӣ ва дар заминаи онҳо ташкил ва рушди давлати миллии Сомониён, анҷоми ташаккули халқи тоҷик дар кадом фасл ва бобҳои «Тоҷикон» инъикос ёфтаанд?

28. Бобочон Ғафуров дар кучо дафн шудааст ва ба ифтихори ӯ кадом маҳалҳо номгузорӣ шудаанд?

29. Дар бораи Қаҳрамони Тоҷикистон Бобочон Ғафуров кадом китобҳо навишта шудаанд?

30. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар кадом китоби худ Бобочон Ғафуровро «Олими тавоно ва арбоби барҷастаи сиёсату давлатӣ» номидаанд?

31. Замони тотаърихӣ ва таърихӣ чӣ маъно дорад?

32. Таърихи ҷомеаи инсонӣ чӣ гуна даврабандӣ мешавад?

33. Даврабандии бостоншиносии ибтидоӣ таърихи инсониятро шарҳ диҳед?

34. Асри санг чӣ маъно дорад?

35. Асри санг ба кадом давраҳои асосӣ тақсим мешавад?

36. Палеолит чӣ маъно дорад ва ба кадом давраҳо тақсим мешавад?

37. Тибқи маълумоти Бобочон Ғафуров осори палеолити аввал аз кадом минтақаҳои Осиёи Марказӣ дарёфт шудаанд?

38. Маданияти Қаратоғи Ёвон мансуб ба кадом давраи таърихӣ мебошад?

39. Осори дарёфтшуда аз Хонақоҳ, Оби Мазор ва Лоҳутии ноҳияи Ховалинг аз чӣ гувоҳӣ медиҳанд?

40. Осори давраи палеолити миёна аз кадом маҳалҳои Осиёи Марказӣ ва Тоҷикистон дарёфт шудаанд?

41. Палеолити боло кадом давраро дар бар мегирад ва осори он аз кадом маҳалли Тоҷикистон ёфт шудааст?

42. Бобочон Ғафуров чамъияти давраи палеолитро чӣ гуна тавсиф намудааст?
43. Тақрибан ташаккули навъи имрӯзаи инсон чанд ҳазор сол пеш сурат гирифтааст?
44. То навъи имрӯзаи одам – «Одами боақл» дар адабиёти таърихӣ боз кадом навъҳои дигар номбар шудаанд?
45. Мезолит ва неолит чӣ маъно доранд?
46. Оид ба осори давраи мезолити Тоҷикистон чӣ маълумот дорад?
47. Бошишгоҳи Тутқавул дар кучо ҷойгир аст ва ба кадом давраи асри санг тааллуқ дорад?
48. Давраи неолит тақрибан чанд ҳазор сол пеш ибтидо гирифтааст?
49. Осори давраи неолит аз кадом маҳалҳои Тоҷикистон бозёфт шудаанд?
50. Маданияти археологии Ҷайтун ба кадом қавму қабилаҳо тааллуқ дорад ва дар кучо ҷойгир мебошад?
51. Калтаманориҳо кистанд ва шуғли онҳо чӣ буд?
52. Барои чӣ маданияти неолитии Ҳисор меноманд ва он кадом минтақаро фаро мегирад?
53. Осори маданияти неолитии Ҳисор аз кадом маҳалҳои имрӯзаи Тоҷикистон дарёфт шудаанд?
54. Қадимтарин тасвирҳои рӯи санг аз кучо бозёфт шудаанд?
55. Сохти қавмии модарӣ ё давраи модаршохӣ чӣ маъно дорад?
56. Энеолит чист?
57. Барои чӣ асри мису санг мегӯянд?
58. Оид ба ёдгориҳои давраи энеолити Осиёи Миёна маълумот диҳед?
59. Оё дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон осори давраи мису санг мавҷуд аст?
60. Ба андешаи Бобочон Ғафуров аввалин иншооти обёрӣ дар Осиёи Марказӣ кай ва дар кучо сохта шудааст?
61. Одамони давраи энеолит, асосан, кадом намудҳои зироатро истифода менамуданд?
62. Машғулиятҳои аввалини одамони ибтидоӣ кадомҳо буданд?
63. Оё дар Осиёи Марказӣ ва, аз ҷумла, Тоҷикистони имрӯза осори конҳои мис, ки ханӯз дар давраи энеолит ва асри биринҷӣ истифода мешуданд, боқӣ мондаанд?
64. Намозгоҳтеппа дар кучост ва ба кадом давраи таърихӣ тааллуқ дорад?
65. Саразми бостонӣ осори кадом давраи таърихӣ аст?
66. Барои чӣ Саразмо шаҳри бостонӣ мегӯянд?
67. Кадом бозёфтҳо доир ба рушди кишоварзӣ дар шаҳри Саразм маълумот медиҳанд?
68. Аз чӣ сабаб Саразмо шаҳри хунармандон меноманд?
69. Кадом намуди биноҳо дар Саразми бостонӣ пайдо карда шудаанд?
70. Кашшофи Саразми бостонӣ кадом бостоншиноси тоҷик аст?
71. Асри биринҷӣ чӣ маъно дорад?
72. Доир ба осори давраи асри биринҷии ҳудуди Тоҷикистон маълумот диҳед?

73. Оё дар Бадахшон осори давраи асри биринчӣ ёфт шудааст?
74. Аз кадом минтақаҳои вилояти Хатлон осори асри биринчӣ дарёфт шудааст?
75. Дар шимоли Тоҷикистон кадом ёдгории давраи асри биринчӣ маҳфуз мондааст?
76. Бобочон Ғафуров доир ба кадом вилоятҳои таърихию маданияи Осиёи Марказӣ дар давраи биринчӣ маълумот медиҳад?
77. Маданияти Қайроққум ба кадом давра тааллуқ дорад ва маҳфулияти қайроққумиҳо аз чӣ иборат буд?
78. Дар давраи энеолит дар сохтмони манзили сокинони Осиёи Марказӣ чӣ тағйироте ба вуқӯъ омад?
79. Бобочон Ғафуров дар намунаи Намозгоҳтеппа шаҳри асри биринчиро чӣ гуна тасвир намудааст?
80. Аз кадом маҳалҳои Тоҷикистон қадимтарин осори давраи биринчӣ кашф шудааст?
81. Осори кадом давра бо номи маданияти бостонии Вахш маълум аст ва калонтарини онҳо дар кучо маҳфузанд?
82. Оид ба ёдгории бостонии Кангуртут чӣ маълумот дорад?
83. Солҳои охир бостоншиносони тоҷик кадом осори асри биринчиро дар қаламрави Тоҷикистон пайдо намуданд?
84. Дар сарзамини тоҷикон дар замони неолит чанд намуди бошишгоҳ мавҷуд буд?
85. Петроглиф чӣ маъно дорад?
86. Оё дар Ҷумҳурии Тоҷикистон петроглифҳо ёфт шудаанд ва аз кучо?
87. Кадом тасвирҳои рӯи санги худуди Бадахшон маълуманд?
88. Сохти қавмии падарӣ ё давраи падаршоҳӣ чӣ маъно дорад ва гузариш ба он кай ба амал омадааст?
89. Инсон кай ва чӣ гуна ба кашфи оташ ноил гардид?
90. Бобочон Ғафуров сохти ҷамъиятии асри биринчиро чӣ гуна тасвир намудааст?
91. Таркиби наҷодии аҳолии Осиёи Марказӣ дар давраи биринчиро тасвир намоед?
92. Ориёиҳо кӣ буданд?
93. Умумияти ҳиндуэронӣ чист?
94. Доир ба умумияти ҳиндуаврупой маълумот диҳед?
95. Дар асрҳои VII-VI то милод тибқи сарчашмаҳои ҳаггӣ дар Осиёи Марказӣ кадом қавму тоифаҳои ориёитабор сукунат доштанд?
96. Кадом забонҳои қадима ба гурӯҳи забонҳои шарқиэронӣ дохил мешуданд?
97. Гурӯҳи забонҳои ҳиндуориёиро метавонед шарҳ диҳед?
98. Ба гурӯҳи забонҳои эронӣ кадом забонҳо дохил мешаванд?
99. Оилаи забонҳои ҳиндуаврупоиро кадом забонҳо ташкил медиҳанд?
100. Хешӣ ва қаробати забонҳои ҳиндуэрониро Бобочон Ғафуров бо истифода аз маводҳои лингвистӣ чӣ гуна тасвир менамояд?

101. Таърихи дохилии ҷомеаи аҳди ориёиро Бобочон Ғафуров дар заминаи қадимтарин нусхаҳои «Авесто» ва «Ригведа» чӣ хел тасвир намудааст?

102. Ба андешаи Бобочон Ғафуров кадом роҳҳои паҳншавии тоифаҳои ҳиндуэронӣ мавҷуд буданд?

103. Дар заминаи кадом далелҳо Бобочон Ғафуров таъкид менамояд, ки тоифаҳои мухталифи ориёӣ то замони тақсимишавӣ дар Осиёи Марказӣ (Варзрӯд) сукунат доштанд?

104. Оё доир ба азҳамчудошавии қabilaҳои ҳиндуэронӣ андешаҳои дигар низ вуҷуд доранд?

105. Масъалаи ориёӣҳо ва тамаддуни ориёӣ дар кадом китоби Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба таври муфассал шарҳ ёфтааст?

106. Азҳамчудошавии тоифаҳои ҳиндуэронӣ кай ба вуқӯъ омадааст?

107. Ҳаракати тоифаҳои ориёӣ ба ҷониби Афғонистон ва Ҳиндустон кай ба амал омад?

108. Ҳаракати тоифаҳои ориёӣ ба Осиёи Пеш ва Эрони кунунӣ кай ба вуқӯъ омад?

109. Нахустин маданиятҳои кишоварзии Осиёи Марказӣ кадомҳоянд ва яке аз онро шарҳ диҳед?

110. Барои чӣ «Авесто»-ро нахустқомуси ҷаҳонӣ меноманд?

111. Мувофиқи маълумоти Авесто ҷомеаи қадими Осиёи Марказӣ чӣ гуна тасвир ёфтааст?

112. Дар асрҳои VII-VI то милод дар Варзрӯд кадом халқиятҳои қадими ориёӣ сукунат доштанд?

113. Дар Авесто кадом қавмҳо ва мулкҳои ориёӣ номбар шудаанд?

114. Мувофиқи маълумоти «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров нахустин давлатҳои ориёии Варзрӯд кадомҳоянд?

115. «Аирӣанам ваеҷаҳ» ифодакунандаи номи кадом кишвари таърихӣ аст?

116. Ҷаро Зардуштро пайambarи нахустини ҷомеаи инсонӣ меноманд?

117. Кадом сарчашмаҳои қадимтарини ҳаттӣ аз сарнавишти тоифаҳои ҳиндуориёӣ ба мо маълумот медиҳанд?

118. Гирдоваранда ва мураттиби маҷмуаи «Тоҷик, тоҷдор, тоҷвар» кист?

119. Тоҷикистони таърихӣ кучост?

120. Дар сарчашмаҳои ҷинӣ тоҷикон бо кадом ном ёд шудаанд?

121. Зери номи Су-ли дар сарчашмаҳои ҷинӣ кадом мулк ёд шудааст?

122. Давлати Порт бо кадом ном дар сарчашмаҳои ҷинӣ омадааст?

123. Бо номи Дахи дар сарчашмаҳои ҷинӣ кадом мулк ёд шудааст?

124. Суханони «Дар Боси бисёр аспҳои хушзод, ҳаҷир ва шугур аст» дар сарчашмаҳои ҷинӣ доир ба кадом мулк гуфта шудааст?

125. Тоҷик ва Тоҷикастан дар кадом сарчашмаҳо ва ба кадом маънӣ омадааст?

126. «Тоз» ҳамчун исми хос ва «Тоziён» ҳамчун номи ҷуғрофӣ дар кадом китоби муқаддас зикр шудааст?

127. Алишер Навоӣ кадом асарашро ба таърихи мардуми эронӣ бахшидааст?
128. Кадоме аз муҳаққиқони аврупоӣ лақаби «Дарवेशи Ланг»-ро гирифта буд?
129. Кадоме аз вилоятҳои аҳолинишини эронӣ танҳо ба ҳуҷуми муғулҳо дучор нагардид. Ба фикри Шумо В.В. Бартолд кадом минтақаи Тоҷикистони кунуниро дар назар дорад?
130. Осори қадимии хаттии ҳиндуҳо чӣ ном дорад ва аз кадом қисматҳо иборат буда, тақрибан кай эҷод шудаанд?
131. Ба андешаи муҳаққиқон қадимтарин нусхаҳои Авесто кай эҷод шудаанд?
132. Бо супориши Искандари Мақдунӣ кай ва кадом донишманди юнонӣ ба омӯзиш, таҳқиқ ва тарҷумаи Авесто машғул шудааст?
133. Кадом сарчашмаи таърихӣ аҳди бостон бо супориши Искандари Мақдунӣ сӯзонда шудани нусхаҳои Авесторо хабар медиҳад?
134. Нусхаи комили Авесто аз чанд китоб ва чанд боб иборат буд?
135. Барои чӣ Авесторо сарчашмаи муҳимми таърихӣ мегӯянд?
136. Ватани Зардушт ва зуҳури оини зардуштӣ кучост?
137. Оид ба кишварҳои дар Вандидот номбаршуда маълумот диҳед?
138. Давлати Суғди қадим кучоро дар бар мегирифт?
139. Бохтари қадим кадом минтақаро муттаҳид мекард?
140. Давлати Хоразми қадим дар кучо ҷойгир буд?
141. Кадом бостоншиносони машҳури шуравиро медонед?
142. Қашшофи мағоки Тешуктош кӣ буд ва он ба кадом давраи таърихӣ тааллуқ дорад?
143. Оё дар бораи ягон бостоншиноси шинохтаи тоҷик маълумот доред?
144. Кадом шоҳаҳои Шоҳроҳи Бузурги Абрешим аз ҳудуди имрӯзаи Тоҷикистон мегузашт?
145. Доир ба ёдгориҳои нодири маҳалли зисти худ чӣ медонед?
146. Хулбук ёдгории кадом давраи таърихӣ мебошад?
147. Қадимтарин ёдгории давраи асри санг дар ҳудуди собиқ Иттиҳоди Шуравӣ ва Тоҷикистон кадом аст?
148. Сохтори ҷамоаи қабилавӣ дар Осиёи Миёна тибқи хулосаи академик Бобоҷон Ғафуров чӣ гуна буд?
149. Маданияти андроновӣ (андроновҳо) аз кучо ба Осиёи Марказӣ паҳн гардид?
150. Сулолаҳои нахустини подшоҳии ориёиро номбар кунед.
151. Аҷдоди тоҷикон дар гузашта кӣҳо буданд?
152. Андозии солона, ки ба хазинаи шоҳаншоҳии Ҷаҳоманишиҳо дохил мешуд, аз чанд талант иборат буд?
153. Аҳамияти ташкил шудани давлати Мод дар таърихи халқҳои ориёӣ аз чӣ иборат аст?
154. Сипоҳи Ҷаҳоманишиҳо аз чанд қисм иборат буд?

155. Асосгузори давлати мутамаркази Мод Даҳюкро ҳокимони вилояту ноҳияҳо дар анчумане ҳамчун подшоҳи тамоми кишвари Мод интиҳоб карданд, аммо баъди ӯ ҳокимияти шоҳӣ кадом хусусиятро гирифт?
156. Асосгузори империяи Ҳахоманишиён кӣ буд ва кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?
157. Нақши шоҳаншоҳии Ҳахоманишиҳо дар таърихи тоҷикон ва умуман, ҷаҳон аз чӣ иборат аст?
158. Баҳори кадом сол лашкари Куруши Кабир ба қаламрави давлати Бобул ворид шуд?
159. Муносибати Куруш бо массагетҳо чӣ гуна буд?
160. Ба назари Шумо фарқ байни лашкаркашиҳои Куруш ва Искандари Мақдунӣ дар чист?
161. Кадом нақлҳои ҷолибро доир ба Куруш ва қорҳои ӯ медонед?
162. «Устувонаи Куруш» чист ва имрӯз дар кучо ниғадорӣ мешавад?
163. «Манам Куруш, шоҳи шоҳон...» бо ин матн кадом ҳуҷҷати таърихӣ сар мешавад?
164. Оё доир ба Куруши Кабир ягон асари бадеӣ ба забони тоҷикӣ навишта шудааст?
165. Массагетҳо кӣ буданд ва дар кучо сукунат доштанд?
166. Киро бобулиён намояндаи худованд Мардук ва яҳудиён намояндаи худованд Яхво медонистанд?
167. Дар қаламрави Тоҷикистон шаҳр – истехкоме ба номи Куруши Кабир алоқаманд буд ва ин шаҳр чӣ ном дошт ва дар кучо ҷой гирифта буд?
168. Нахустин меросхӯри Куруши Кабир кӣ буд ва кадом қорҳои ӯро идома дод?
169. Модари Куруши Кабир чӣ ном дошт ва аз кадом хонавода буд?
170. Баъди шоҳаншоҳ дар империяи Ҳахоманишиҳо мақоми аз ҳама баландро кӣ соҳиб буд?
171. Вазъ ва низоми давлатдорӣ дар Осиёи Миёнаи арафаи ҳамроҳкунӣ ба ҳайати империяи Ҳахоманишиҳо чӣ гуна буд?
172. Давлати Хоразми Бузург кай ва дар кучо таъсис ёфт?
173. Давлати Каёниён – давлати асотирий ва ё таърихӣ аст?
174. Давлати Ҳахоманишиҳо ба чанд сатрапия тақсим мешуд ва Осиёи Миёна ба кадом сатрапияҳо дохил буд?
175. Давлати Пешдодиён ва зикри он дар маъхазҳои таърихӣ?
176. Ҳудуди ҷуғрофии давлати Суғдро муайян намоед?
177. Давлати Элом дар ҳазорсолаи чандуми пеш аз милод ба вучуд омад?
178. Дар аҳди кадом шоҳаншоҳ Ҳахоманишиҳо як қисми Аврупои Шарқиро ба ҳайати худ ҳамроҳ карда, зидди сақоҳои назди соҳили баҳри Сиёҳ лашкар кашиданд?
179. Дар бораи давлати Мод маълумот диҳед.
180. Дар бораи низоми савдои замони Ҳахоманишиҳо маълумот диҳед.
181. Дар бораи табаддулоти Гаумата (Бардиёи дурӯғин) маълумот диҳед.
182. Дар бораи шоҳроҳи замони Ҳахоманишиҳо маълумот диҳед.
183. Дар бораи Шурои машваратии назди шоҳи Мод маълумот диҳед.

184. Дар давлати Ҳахоманишиён сипоҳи доимамалкунанда вуҷуд дошт, ки асоси онро дастаи шоҳаншоҳӣ ташкил мекард, пас ин даста аз саворони ашрафзода ва чанд ҳазор аскарӣ пиёдагард иборат буд?

185. Дар давраи ҳукмронии Хувахшатра (Киаксар, солҳои 625-585 то м.) иқтисоди низомӣ ва нуфузи сиёсии давлати Мод афзуд ва онҳо бар зидди кадом давлат лашкар кашиданд?

186. Дар империяи Ҳахоманишиҳо дар давраи Дорои I девони марказӣ ташкил шуд ва он аз чанд вазоратхона иборат буд?

187. Дар империяи Ҳахоманишиҳо зиёда аз чанд халқу қabila зиндагӣ ва бо чанд забон гуфтугӯ мекарданд?

188. Дар ҷамоаи ҳиндуэронӣҳо аҳолии озоди комилхуқуқ ба чанд гурӯҳ тақсим мешуданд?

189. Шӯриши марғиёниҳо бо сардорӣи Фрада кадом сол ба амал омад?

190. Дар муҳорибаи Куркада (Курушкада) миқдори шӯришгарон ба чанд ҳазор мерасид?

191. Дар охири давраи солшуморӣи пеш аз мелод ва давраи аввали солшуморӣи мелодӣ дар ҷаҳон империяҳои бузург ташкил шуданд, ки аз онҳо ду империя ба аҷдоди форсу тоҷик тааллуқ доштанд: онҳоро номбар кунед.

192. Дини расмӣ дар давлати Ҳахоманишиҳо кадом буд?

193. Дорои I кадом солҳо сарзамини сакоиҳо ба қаламраваш ҳамроҳ намуд?

194. Дорои Кабир дар қатори дигар ислоҳоти давлатӣ дар қаламрави империяи паҳновари худ ислоҳоти пулӣ низ гузаронд, муайян намоед, ки сиккаҳои тиллоӣ ӯ бо номи «дорик» ва нуқрагин бо номи «сикл» чанд грамм вазн доштанд?

195. Дорои Кабир кай ба тахти Ҳахоманишиҳо нишаст?

196. Ёдгориҳои машҳури «Дафинаи Амударё» ба кадом замон тааллуқ доранд?

197. Дафинаи Амударё дар кадом музеи ҷаҳонӣ нигоҳ дошта мешвад ва чӣ гуна ба он чо рафт?

198. Намоиши нигораҳои «Тоҷикистон – кишвари дарёҳои тиллоӣ» кай ва дар кучо ташкил карда шуд?

199. Забони расмӣи давлати Ҳахоманишиҳо кадом буд?

200. Зардушт пайғамбари кадом дин ва муаллифи кадом китоб аст?

201. Кадом шоҳи Каёнӣ Зардуштро ёрӣ расонд?

202. Оид ба давлати Бохтари қадим маълумот диҳед.

203. Оид ба ислоҳоти маъмурии Дорои Кабир маълумот диҳед.

204. Аҳуро Маздо мансуби кадом дин мебошад?

205. Модари Зардушт чӣ ном дошт?

206. Оид ба ислоҳоти шабакаи хабару номарасони (почта)-и Дорои Кабир маълумот диҳед.

207. Оид ба механизми давлатӣ ва тарзи ташкили он дар замони Ҳахоманишиҳо маълумот диҳед?

208. Қаламрави империяи Ҳахоманишиҳо ба чанд минтақаи бузурги харбӣ тақсим мешуд?

209. Калимаи «Ориёӣ» чӣ маъно дорад?
210. Кадом шаҳрҳо марказҳои давлати Ҳахоманишиҳо буданд?
211. Чашну идҳои қадимаи мардуми ориёӣ, ки дар сатҳи давлатӣ чашн гирифта мешуданд, кадомҳоянд?
212. Ислоҳоти шоҳаншоҳи Ҳахоманишиҳо Дорой I-ро шарҳ диҳед?
213. Навиштаҷоти «Кӯҳи Бесутун» ва «Нақши Рустам» дар бораи кадом давлат маълумот медиҳанд?
214. Кадом олим ва дар кадом аср Авасторо ба мардуми Аврупо шинос намуд?
215. Забони яғнобӣ вориси бевоситаи кадом забони қадимаи ниёгон аст?
216. «Ривояти суғдӣ» - асари кист ва дар бораи чӣ маълумот медиҳад?
217. Давлати Ҳахоманишиҳо ба кадом солҳо рост меояд?
218. Кадом файласуфи бузург мардуми эрониро нахустин миллати таърихӣ шуморида, шоҳаншоҳии Ҳахоманиширо нуқтаи шурӯи таърихи ҷаҳонӣ донистааст?
219. Кадом намоёнҳои Ҳахоманишиҳо дар давлат ислоҳот гузаронида, мавқеи ҳокимияти марказиро устувор намуд?
220. Куруш кадом сол Эълумия (намунаи аввалин Эълумияи ҳуқуқи башар)-ро қабул намуд ва он чӣ ном дошт?
221. Куруши Кабир кадом сол давлати Лидияро мағлуб кард?
222. Кишварҳои ориёе, ки дар Авесто зикр шудаанд, номбар кунед?
223. Империяи Ҳахоманишиҳо тибқи ислоҳоти Дорой Кабир аз чанд сатрапия иборат буд?
224. Кадом кишварро дар гузашта «Мамлақати ҳазоршаҳр» меномиданд?
225. Кадом моҳ ва сол Камбуҷияро расман шоҳи Миср эълон карданд?
226. Кадоме аз аҷдоди мо бори нахуст чандин кишварҳо ва халқҳои ориёиро дар ҳайати як давлат муттаҳид намуда буд?
227. Модҳоро дар ҳайати давлати ягона кӣ муттаҳид намуда, пойтахти он шаҳри Ҳангматанаро бунёд кард?
228. Муайян аст, ки додвари оӣ дар империяи Ҳахоманишиҳо шоҳаншоҳ ба шумор мерафт, оё ҳукми шоҳ тағйирпазир буд?
229. Мувофиқи анъанҳои ориёӣ шоҳ ҳокимияти худро мустақиман аз кӣ мегирифт ва онро чӣ гуна амалӣ менамуд?
230. Катибаҳои Кӯҳи Бесутун ба кадом шоҳи Ҳахоманишиҳо мансуб аст?
231. Нахустин кишвари ориёӣҳо чӣ ном дошт?
232. Ҳайат, хусусият ва вазифаи Шуроӣ олии дарбори Ҳахоманишиҳоро шарҳ диҳед.
233. Ҳудудҳои кадом шоҳаншоҳии аҷдоди тоҷик дар се қитъа – Осиё, Африқо ва Аврупо ҷойгир буданд?
234. Назари Бобочон Ғафуров оид ба масъалаи ташаккули қадимтарин давлатҳо дар Осиёи Миёнаро баён кунед.
235. Персополис (Тахти Ҷамшед) кадом солҳо сохта шудааст?
236. Пойтахти аввалаи Порт (Парфия) кадом шаҳр буд?
237. Пойтахти давлати Мод кадом шаҳр буд?

238. Рочеъ ба сохти сиёсӣ ва ҳудудӣ-маъмурии империяи Ҳахоманишиҳо маълумот диҳед?
239. Роҳи Бузурги Абрешим, ки аз қаламрави ватани таърихии тоҷикон мегузашт, дар кадом аср ташаккул ёфт?
240. Солҳои ҳукмронии Дорой I-ро дар давлати Ҳахоманишиҳо муайян намоед?
241. Хизмати ҳарбӣ дар замони Дорой I (522-486 п.а.м.) аз синни чандсолагӣ оғоз мешуд?
242. Аз тарафи Юнону мақдуниҳо ишғол шудани Осиёи Миёна ба кадом солҳо рост меояд?
243. Сабабҳои асосии лашкаркашии Искандари Мақдунӣ ба Эронзамин дар чист?
244. Муҳориба дар назди Исса қай ва байни лашкари кадом давлатҳо ба амал омад?
245. Дар бораи муҳорибаи Гавгамела чӣ медонед?
246. Муҳорибаҳои асосии байни мақдуниҳо ва Ҳахоманишҳо кадомҳоянд?
247. Бес кӣ буд ва баъди кушта шудани Дорой чӣ лақаберо ба худ гирифт??
248. Қувваҳои ҳарбӣ ва ҳунари ҷангии мардуми Варазрӯдро Бобочон Ғафуров чӣ гуна шарҳ додааст?
249. Солҳои 329-327 то милод аҷдоди тоҷикон ба муқобили кӣ шӯриш бардоштанд?
250. Спитамен кӣ буд ва чаро ӯро қаҳрамони халқи тоҷик меноманд?
251. Спитамен бар зидди кӣ мубориза бурд?
252. Солҳои муборизаи Спитамен ба муқобили истилогарон кадом аст?
253. Ҷанги Спитамен бо лашкари Искандар дар кадом ҳудуд иттифок афтод?
254. Чаро шӯриши Спитамен ба муқобили истилогарони юнонӣ шикаст хӯрд?
255. Муборизаи суғдиёну бохтариён бо сарвари Спитамен чӣ натиҷа дод?
256. Барои чӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Спитаменро «Парчамбардори ҷодаи озодиву истиқлол» номидаанд?
257. Доир ба муҳофизати Курушкада (Киропол) чӣ маълумот доред?
258. Бобочон Ғафуров муборизаи ниёкони тоҷикро дар кадом фасли китоби «Тоҷикон» ва чӣ гуна тасвир намудааст?
259. Ҷанги Спитамен ва сарлашкари юнонӣ Кратер дар қучо ба вуқӯъ омад ва бо чӣ анҷомид?
260. Оид ба марги Спитамен кадом ривоятҳо мавҷуданд?
261. Истилои юнону мақдуниҳо ба сари ниёкони тоҷик чӣ ба бор овард?
262. Оксиярт, Сисимитр ва Ҳурриён кӣҳо буданд?
263. Хабарҳои «Искандар суғдиёни шӯришгарро таъқиб карда, аз онҳо беш аз 120 ҳазор нафарро ҳалок менамояд»-ро кадом муаррихи Юнони Қадим менависад?

264. Кадоме аз мулкҳои Варазрӯд тавонист дар давраи истилои Искандар истиқлолияти худро нигоҳ дорад?

265. Тибқи маълумоти сарчашмаҳои таърихӣ Искандар дар ҳудуди Суғду Бохтар чанд шахр бунёд намудааст?

266. Сабабҳои инқирози империяи Искандарро Бобочон Ғафуров дар чӣ мебинад?

267. Бобочон Ғафуров ба онҳое, ки истилои Искандарро ҳодисаи пешқадамона меҳисобанд чӣ ҷавобе додааст?

268. Империяи Искандар кай ва ба чанд давлати алоҳида пароканда шуд?

269. Давлати Селевкиён кадом солҳо вучуд дошт ва бунёдгузораш кӣ буд?

270. Антиох писари Селевки Якум, ки волии мулкҳои Шарқ таъин шуд аз тарафи модарӣ ба кадом хонавода тааллуқ дошт?

271. Дар «Точикон» Бобочон Ғафуров ҳаёти дохилии давлати Селевкиёнро чӣ гуна тасвир намудааст?

272. Мубориза байни кадом бародарон боиси таназзули давлати Селевкиён гардид?

273. Тамаддуни эленистӣ чӣ маъно дорад?

274. Муассиси давлати Юнону Бохтар кӣ буд?

275. Барои чӣ давлати Юнону Бохтар ё Юнони Бохтар меномиданд?

276. Маънои вожаи Бохтар чист?

277. Кадом намояндаи Юнону Бохтар Ҳиндустонро тасхир кард?

278. Солҳои мавҷудияти давлати Юнону Бохтарро муайян намоед.

279. Давлати Юнону Бохтар аз тарафи кадом қabilaҳо аз байн бурда шуд?

280. Муносибат давлати Юнону Бохтар бо давлати Порт чӣ гуна буд?

281. Давлати Юнону Бохтар кадом ҳудуди чуғрофиро дар бар мегирифт?

282. Тахориҳо кӣҳо буданд?

283. Давраи ҳукмронии кадом ҳокимонро давраи равнақи давлати Юнону Бохтар меноманд?

284. Кадом ёдгориҳои давраи Юнону Бохтар дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд?

285. Доир ба фарҳанги давраи Юнону Бохтар Бобочон Ғафуров чӣ маълумот медиҳад?

286. Солҳои мавҷудияти давлати Портро муайян намоед?

287. Кадом сол Аршак ва Тиридат ҳокимияти Андрагори юнониро сарнагун ва ба давлати Ашкониён асос гузоштанд?

288. Кадом сол байни империяи Ашкониён ва империяи Рим муносибатҳои дипломатӣ ба роҳ монда шуданд?

289. Кадом шоҳаншоҳи Ашкониён унвони Кабирро гирифта буд?

290. Баъди ишғоли кадом сарзамини шоҳи ашконӣ Меҳрдоди I унвони «Подшоҳи Бузург»-ро гирифт?

291. Давлати Ашкониён (Порт) кай ташкил ёфт ва асосгузори он кӣ буд?

292. Аҷдоди тоҷикро аз зери зулми Юнону мақдуниён кадом сулола раҳо карда, фарҳанги ориёиро эҳё намуд?

293. Дар байни солҳои 141-128 п.м. кадом қабилаҳои кӯчии эронинажод аз шимолу шарқи Тиеншон ба Осиёи Миёна ворид шуданд ва дар натиҷаи як империяи бузургро таъсис доданд?

294. Кай ва дар кадом шаҳрҳо конференсияҳои кушонӣ-шиносӣ баргузор гардидаанд?

295. Кадоме аз шоҳони Ашконӣ дар сиккаҳо унвони шоҳаншоҳ (шоҳи шоҳон)-ро зарб кардааст?

296. Бо супориши кадом шоҳи Ашконӣ дар асри I китоби Авесто аз нав чамъоварӣ шуд?

297. Лашкаркаши машхури Ашконӣ Суруна дар кадом муҳориба қаҳрамонӣ нишон дода, лашкари империяи Римро шикаст додааст?

298. Кадом шоҳи сулолаи Ашконӣ пас аз истилогарии юнонӣ давлатдории ориёиро аз нав эҳё кардааст?

299. Меҳрдоди I кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?

300. Корнамоии Меҳрдоди I аз чӣ иборат аст?

301. Империяи Порт дар давраи Меҳрдоди I кадом вилоятҳоро фаро мегирифт?

302. Кадом подшоҳи Ашконӣ дар муҳорибаи бузург румихоро шикасти сахт додааст?

303. Оё дар таърихи таҷрибаи давлатдории Ашконӣ низоми хамидорақунанда низ ҷой дошт?

304. Оид ба Шурои назди дарбори Ашконӣ маълумот диҳед.

305. Мувофиқи хулосаи Бобочон Ғафуров шакли идорақунии давлати Ашконӣ (Порт) чӣ гуна буд?

306. Аз ҷиҳати маъмурӣ давлати Ашконӣ (Порт) ба кадом воҳидҳо тақсим мешуд?

307. Дар қисмати ғарбии империяи Ашконӣ чанд шаҳри мухтор-худидорашаванда вучуд дошт?

308. Дар қудратманд гардондани империяи Ашконӣ кадом шоҳаншоҳ хизмати бузург кардааст?

309. Аз кадом мавзӯ микдори зиёди ҳуҷҷатҳои давлати Ашконӣ ёфт шудаанд?

310. Охири намояндаи Ашконӣ (Порт) кӣ буд?

311. Бобочон Ғафуров ҳангоми таҳқиқи таърихи давлатдории Ашконӣ аз кадом маъхазҳои хатӣ бештар истифода намудааст?

312. Соли 20 то милод байни кадом шоҳаншоҳи Ашконӣ ва кадом императори Рим сулҳ баста шуд?

313. Рушди фарҳанг ва анъанаҳои миллии эронинажодон дар давраи ҳукмронии кадом шоҳаншоҳи Ашконӣ авҷ гирифта, дар сиккаҳо ба ҷойи навиштаҷоти юнонӣ навиштаҷоти портӣ пайдо шуданд ва матни расмӣ китоби муқаддаси зардуштии Авесто тадвин шуд?

314. Бобочон Ғафуров барҳамхӯрии империяи Ашконӣро ба кадом сабабҳо мансуб донистааст?

315. Бобочон Ғафуров оид ба навоариҳои сохтори чамбиятиву давлатии аҳди сулолаи Ашконӣ ба кадом хулоса меояд?

316. Замони рушду таракқиёти давлати Кушониён ба солҳои ҳукмронии кадом намояндаи он рост меояд?

317. Кунгураи ҷаҳонии илмӣ бахшида ба тамаддуни замони Кушонӣ кай, дар кучо ва бо сарвари кӣ баргузор гардид?

318. Кадом империяи аҷдоди тоҷик дар сиёсат, дипломатия ва муносиботи байналхалқӣ рақибии асосии империяи Рим ба шумор мерафт?

319. Кадом намояндаи Кушониён ислоҳоти пулӣ гузаронд?

320. Давлати Кушониён ба кадом асрҳо рост меояд?

321. Камонҳои Кушониён дар Аврупо бо кадом ном машҳур буданд?

322. Дар давраи ҳукмронии кадом шоҳи Кушонӣ мавқеи дини буддӣ баланд мегардад?

323. Муносибатҳои Кушониён ва Сосониёро аз рӯи таҳлили академик Бобочон Ғафуров баён доред?

324. Ба ҳудуди давлати Кушониён кадом сарзаминҳо дохил мешуданд?

325. Сулолаҳои Кидориёну Хиёниён ба кадом қавм мансуб буда, дар фосолаи охири асрҳои III-IV дар ҳаробаҳои кадом давлат ҳукмронӣ кардаанд?

326. Шива ҳудуди кадом дин аст ва дар давраи кадом шоҳи Кушонӣ акси ӯ дар тангаҳо тасвир ёфт?

327. Шоҳаншоҳи Кушониён – Канишка кадом шаҳро пойтахти худ интихоб кард?

328. Ёдгории машҳури замони Кушониён «Катибаи Сурхкӯтал» кай кашф гардид ва он ба замони кадом шоҳи Кушонӣ мансуб аст?

329. Нақши Кушониёро дар ҳаёти сиёсӣ-давлатдорӣ Ҳиндустон шарҳ диҳед.

330. Академик Бобочон Ғафуров дар асараш «Тоҷикон» таъя ба маълумоти кадом сафири Чин намуда, менависад, ки йучиҳо соли 128 п.м. Бохтарро истило кардаанд?

331. Дар асоси маълумоти «Тоҷикон»-и Бобочон Ғафуров қангуйиҳо қиҳо буданд ва дар бораи иттиҳоди давлатии онҳо маълумот диҳед?

332. Солҳои шоҳаншоҳии Сосониёро муайян кунед.

333. Мақсади асосии ҳаракати Маздак аз ҷиҳати иборат буд?

334. Маркази давлати Элом, ки ба қатори аввалин давлатҳои ориёӣ ҳисоб мешавад, кадом шаҳр буд?

335. Гунди Шопур (ҳамчун донишгоҳ) дар замони кадом шоҳи Сосониён сохта шудааст?

336. Ҳаракат ё худ шӯриши Маздак кадом солҳо ба амал омадааст?

337. Ҳаракати Маздак дар замони кадом шоҳи Сосониён ба амал омад?

338. Ҳаракати Хураммиён номи худро аз кучо гирифтааст?

339. Ҳахоманишиҳо ҳудуди Осиёи Миёнаро ба чанд сатрапия тақсим карда буданд?

340. Ҳокими вилоятро дар замони Ҳахоманишиҳо ҷиҳати ном мебарданд?

341. Ҳокими тоисломии Истаравшанро ҷиҳати ном мебарданд?

342. Ҳуқуқи динӣ, муруфиаи судӣ-маъмурии ориёиҳои қадим дар давраи тодавлатӣ ҷиҳати гуна буд?

343. Оид ба табақабандии иҷтимоии замони Сосониён маълумот диҳед?

344. Осори шаҳрҳои қадимаи Қалъаи Кухан ва Тахти Сангин дар кучо кашф шудаанд?
345. Охирин намояндаи Сосониён кӣ буд?
346. Рисолаи ҳуқуқии замони Сосониён чӣ ном дошт ва роҷеъ ба мазмуни он мухтасар маълумот диҳед?
347. Роҷеъ ба мазмуни «Аҳди Ардашер» маълумот диҳед?
348. Сабаби аз тахти шоҳӣ маҳрум гардидани Қубод солҳои 496 - 498 дар чӣ буд?
349. Солҳои ҳукмронии шоҳи Сосониён Шопури II-ро муайян намоед:
350. Сосониён худро меросхӯрони кадом сулола медонистанд ва даъвои соҳиб шудани сарзамини онро мекарданд?
351. Сулолаҳои Ашкониён ва Сосониён дар сиёсати ҷаҳони он вақт худро меросбари кадом сулола эълон карда буданд?
352. «Тахт пояи меҳроб асту меҳроб пояи тахт» - суҳанони мазкур ба кадом шоҳаншоҳи Сосонӣ тааллуқ доранд?
353. Тибқи хулосаи муаррихони Ғарб ҳокимияти Ардашери Бобакон аз ҷониби эронӣ дар анҷумани бузург дар кадом шаҳр ботантана ба расмият шинохта шуд?
354. Тибқи ахбори Муҳаммад ибни Ҷарири Табарӣ дар ҷаҳор соли фосилаи байни марги Хусрави Парвиз ва ба тахт нишастани Яздигурди сеюм, ки охирин подшоҳи Сосонӣ аст, наздик ба чанд шоҳаншоҳ ба тахт нишастанд?
355. Хусрави Анушервон (531 – 579) ислоҳоти идоракуниро дар шоҳаншоҳии Сосониён ба таври комил ба анҷом расонда, мамлакатро ба чанд қисм тақсим намуд?
356. Хусусиятҳои ҷолиби низоми давлатдории Сосониёро муайян намоед.
357. Чиниён давлати Фарғонаи қадимро Даван ном бурдаанд, ки ин ном аз кучо гирифта шудааст?
358. Шопури II дар кучо сарбанд сохт ва он бо кадом ном машҳур аст?
359. Эрон ва Турон: шарҳ диҳед.
360. Дар замони Сосониён аҳоли ба чанд табақа тақсим мешуд ва онҳо кадомҳоянд?
361. Баҳроми Чӯбин кӣ буд?
362. Насаби Баҳроми Чӯбин ба кӣ меафтаст?
363. Баҳроми Чӯбин чӣ қорнамоӣ кардааст?
364. Зиддияти Сосониён ва Ҳоконати Турк дар кадом масъала зоҳир мегашт?
365. Шоҳаншоҳии Сосониён аз тарафи кӣ аз байн бурда шуд?
366. Солҳои мавҷудияти давлати Ҳайтолиёро муайян намоед.
367. Яздигурди сеюмро кӣ шикаст дод?
368. Ҷаро Анушервонро шоҳи одил гуфтанд?
369. Ардашер асосгузори кадом давлат аст?
370. Давлати Сосониён чанд сол арзи ҳастӣ намудааст ва он дар таърихи халқи тоҷик чӣ нақши мондагӯро дорад?
371. Дар аввали асри III дар ҷаҳон чанд империяи бузург вучуд дошт?

372. Ба ҷои империяҳои Порту Кушон кадом империяҳо ба вучуд омаданд?

373. Дар «Шоҳнома» доир ба чанд ҷанги шоҳаншоҳ Пирӯзи Сосонӣ ба муқобили Ҳайтолиён ахбор оварда шудааст?

374. Шоҳи Ҳайтолиён Тораман кай империяи Гуптҳои Ҳиндро шикаст дода, сарзаминҳои Синд, Раҷистон, водии Ҷаму Гангро ишғол кард?

375. Пойтахти Ҳайтолиён кадом шаҳр буд?

376. Ҳайтолиён дар охири кадом асрҳо Бадахшону Тахористони Шарқӣ, Балху Тахористон ва Ғарҷистонро тобеъ намуда, заминаҳои ҳарбию сиёсӣ ташаккули давлати мустақилро фароҳам меоранд?

377. Академик Бобочон Ғафуров дар асоси маълумоти Прокопий Кесарӣ дар баёни масъалаи тарзи давлатдорӣ ва баромади этникии Ҳайтолиён ба кадом ҳулосаи илмӣ омадааст?

378. Дар давлати Ҳайтолиён пас аз шоҳ кӣ шахси дуюм ҳисоб мешуд?

379. Давлати Ҳайтолиён дар натиҷаи иттиҳоди кадом давлатҳо аз байн рафт ва қаламрави он байни кӣҳо тақсим шуд?

380. Калимаи ҳайтоли ё хиёни дар «Авесто» бо кадом шакл омадааст?

381. Ҳайтолиҳо-хиёниҳо аз кадом наҷод ҳастанд?

382. Акси ду нафар ҳайтолии аз Самарқанд пайдошуда, ки дар болои китоби «Точикон» омадааст, аслан, акси кист ва аз кучоянд?

383. Вуруди туркҳо ба Осиёи Миёна пас аз барҳам хӯрдани кадом давлат ба амал омад?

384. Тахориҳо кӣҳо буданд?

385. Тахористон кучост?

386. Асрҳои VI-VII дар Тахористон чанд шоҳигарӣ вучуд дошт?

387. Дар арафаи ҳуҷуми арабҳо дар Хатлон чанд шаҳри қалон вучуд дошт?

388. Маъбади Навбахор дар кучо ҷойгир буд ва муъбадони он кӣҳо буданд?

389. Юришҳои ҷангии Қутайба ибни Муслим кадом солҳо ва кадом давраи забткориҳои арабҳоро дар Мовароуннаҳр дар бар мегирад?

390. Моҳияти давраҳои якум ва дуҷуми ҳуҷумҳои забткорони арабҳоро дар Мовароуннаҳр шаҳр диҳед?

391. Ғурак кӣ буд?

392. Ғурак чӣ гуна ҳокими Суғд шуд?

393. Унвони ҳокимони Суғд чӣ буд?

394. Корнамоии Ғурак аз чӣ иборат буд?

395. Пойтахти Суғд дар замони Ғурак кадом шаҳр буд?

396. Деваштич кӣ буд?

397. Корнамоии Деваштич аз чӣ иборат буд?

398. Солҳои муборизаи Деваштич ба муқобили истилогарони араб кадом аст?

399. Муборизаи Деваштич бо арабҳо дар кадом минтақа сурат гирифт?

400. Сабаби шикасти Деваштич чӣ буд?

401. Ҳуҷҷатҳои суғдии давраи Деваштич кай ва аз кучо дарёфт шуд?

402. Лашкари арабҳо кай Хатлонро забт карда буд?
403. Ҳокими часури Хатлон, ки ба муқобили арабҳо чангида буд, чӣ ном дошт?
404. Лақаби шоҳони Хатлон дар ин давра чӣ буд?
405. Чаро арабҳо тавонистанд Хатлонро забт кунанд?
406. Чанги Наҳованд дар соли 642 байни лашкари Нуъмон ибни Макрон (Арабҳо) ва Фирӯзон (лашкари Яздигурд) бо чӣ анҷом ёфт?
407. Солҳои 632 то 661 тахти хилофати арабро кӣҳо идора мекарданд?
408. Бераҳмтарин халифа дар замони ҳукмронии Уммавиён кӣ буд?
409. Соли 750 сулолаи Аббосиён ба тахти Хилофати араб чӣ гуна омаданд?
410. Карзанҷ кӣ буд?
411. Абумуслими Хуросонӣ кист?
412. Абумуслим чӣ корнамоӣ кардааст?
413. Қиёми Абумуслим чӣ аҳаммият дошт?
414. Чаро Абумуслим кушта шуд?
415. Пас аз қатли Абумуслим барои хунхоҳии ӯ бар зидди арабҳо кадом шӯриш сар зад?
416. Пайравони Сумбоди Муғро чӣ ном мебуданд?
417. Дар баробари шӯриши Сумбоди Муғ боз кадом шӯриш ва дар кучо барои хунхоҳии Абумуслим сар зада буд?
418. Бузургтани шӯриши зидди арабҳо дар Мовароуннаҳр пас аз қатли Абумуслим кадом буд?
419. Муқаннаъ кӣ буд?
420. Макони асосии таҷаммуи пайравони Муқаннаъ ва муборизаи онҳо бо арабҳо кучо буд?
421. Исёни Муқаннаъ чӣ гуна пахш карда шуд?
422. Асоси ғоявии ҳаракати шуубияро чӣ ташкил меод?
423. Ҳаракати шуубия барои тоҷикон чӣ аҳамият дошт?
424. Тоҳир ибни Ҳусайн кӣ буд?
425. Нахустин давлати аҷдоди тоҷикон пас аз густариши ислом кадом аст, онро кӣ ва кай бунёд гузошт?
426. Давлати Тоҳириён дар таърихи миллати тоҷик чӣ нақш ва ҷойгоҳе дошт?
427. Давраи шукуфоии давлати Тоҳириён ба замони кадом амирон рост меояд?
428. Тоҳир ибни Ҳусайн дар давраи кадом халифа волии Хуросон таъин гардид?
429. Талха ибни Тоҳир кадом солҳо амири давлати Тоҳириён буд?
430. Шуубия чӣ чараёне буд ва дар бедории сиёсии мардуми Хуросону Варзрӯд чӣ нақше дорад?
431. Сабабҳои барҳам хӯрдани давлати Тоҳириён кадом аст?
432. Маънои вожаи Хуросон чист?
433. Кучоро Варзрӯд (Мовароуннаҳр) мегӯянд?
434. «Хуросони Бузург» чӣ маъно дорад?

435. Яъкуби Лайс кӣ буд?
436. Давлати Сафориён кай ва дар кадом худуд таъсис шуд?
437. Корнамоии Яъкуби Лайс дар чӣ зоҳир мешавад?
438. Иқдоми Яъқуб дар мавриди забони форсӣ (тоҷикӣ) чӣ гуна буд?
439. Яъқуб ибни Лайс ва Амру ибни Лайс кадом сол Заранҷро дар тасарруфи худ дароварданд?
440. Яъқуб кадом сол Муҳаммад ибни Тохирро шикаст дода, маркази Хуросон – Нишопурро забт кард?
441. Ҳукумати Бағдод кадом сол идораи Хуросонро ба Яъқуб дод?
442. Яъқуб дар таърих чӣ гуна шахсият эътироф шудааст?
443. Қисмҳои лашкари Яъқубро чӣ гуна сарбозон ташкил мекарданд?
444. Чӣ гуна сарбозонро дар лашкари Яъқуб «фидой» ном мебарданд ва вазифаи онҳо аз чӣ борат буд?
445. Қушунҳои Сафориён чӣ гуна аслиҳаи ҷангӣ дошт?
446. Дар вақти ҳукмронии Яъқуб аҳволи мардум чӣ гуна буд?
447. Яъқуб кадом сол бо мақсади ғасби ҳокимияти Хилофат ба Бағдод лашкар кашид?
448. Яъқуб ибни Лайс кадом солҳо ҳукумати Сафориёнро идора мекард?
449. Исмоили Сомонӣ кӣ буд?
450. Исмоили Сомонӣ дар таърихи миллати тоҷик чӣ хидматҳо кардааст?
451. Кадом корнамоии Исмоили Сомонӣ ҳамлаҳои ғоратгаронаи турконро ба шаҳрҳои ободи Мовароуннаҳр муддати тӯлонӣ боздошт?
452. Кадом сол ва давраи ҳукмронии кадом намояндаи Сомониён тамоми мулкҳои тоҷикнишин ба давлати ягона муттаҳид гардиданд?
453. Сарилсилаи хонадони Сомониён кӣ буд?
454. Сомон дар симои кадом хилофат пуштибони худро пайдо кард?
455. Сомон чанд писар дошт?
456. Нуҳ ибни Сомонӣ ҳокими кадом шаҳр буд?
457. Аҳмад ибни Сомонӣ чӣ гуна ҳокими Фарғона таъйин гашт?
458. Яҳё ва Илёс ҳокимони кадом шаҳрҳо буданд?
459. Аввалин пулҳои мисии Сомонӣ ба номи кадоме аз ҳокимони Сомонӣ сикка зада мешуд?
460. Пас аз вафоти Нуҳ ибни Сомонӣ сардори сулола кадоме аз писарони Сомон таъин шуд?
461. Бо кадом сабаб муносибати Наср ибни Аҳмад бо бародараш Исмоил мураккаб буд?
462. Исмоил кадом сол соҳиби мулки Бухоро гардид?
463. Исмоил бо кадом неру ҳокимияти худро дар Бухоро мустаҳкам намуд?
464. Байни Исмоил ва Наср кадом солҳо ва бо кадом сабаб муборизаҳо сар зад?
465. Дар муборизаи байни Наср ва Исмоили Сомонӣ кадоме аз онҳо шикаст хурд?
466. Бухоро кадом сол ва баъди кадом воқеа аз ҷониби кӣ пойтахти давлати Сомониён гардид?

467. Ба сари қудрат омадани Исмоили Сомонӣ ба хилофат чӣ таъсир расонд?
468. Халифаи араб дар мубориза бар зидди Исмоили Сомонӣ кадом ҳокими Хуросонро истифода мебард?
469. Исмоили Сомонӣ лашкари Амр ибни Лайсро дар кучо ва кадом сол шикаст дод?
470. Сабабҳои асосии муваффақ шудани Исмоили Сомонӣ дар мубориза бар зидди Амр ибни Лайс дар чӣ буд?
471. «Таърихи Бухоро» чӣ гуна асар аст ва аз ҷониби кӣ навишта шудааст?
472. Исмоил пас аз кадом воқеа ҳокимияти худро дар Хуросон барқарор намуд?
473. Исмоили Сомонӣ барои мубориза бар зидди бодиянишинон чӣ гуна тадбирҳо андешид?
474. «То вақте, ки зиндаам, қалъаи Бухоро ман ҳастам». Ин сухан ба кӣ тааллуқ дорад?
475. Исмоили Сомонӣ манфиатҳои кадом табақаи аҳолии давлатро муҳофизат мекард?
476. Бо кадом сабабҳо Исмоили Сомонӣ асосгузори давлати Сомониён доништа мешавад?
477. Исмоили Сомонӣ барои таъсиси як давлати муттамаказ кадом иқдомҳоро пеш гирифт?
478. Дар аҳди Сомониён идораи давлат ба чанд қисм тақсим мешуд?
479. Дар давлати Сомониён чанд девон ҷаъолият мекард?
480. Вазифаи асосии девонҳо дар давраи Сомониён аз чӣ иборат буд?
481. Девонҳои замони Сомониён дар кучо ҷойгир буданд?
482. Девони вазир кадом вазифаҳоро иҷро мекард?
483. Ба мансаби девони вазир аз кадом хонадон таъин мешуданд?
484. Қувваҳои ҳарбии Сомониён дар ихтиёри кадом девон буд?
485. Корҳои молиявии давлати Сомониён вазифаи кадом девон буд?
486. Девони амид-ул-мулк чӣ вазифаро иҷро мекард?
487. Девони соҳиб-уш-шурот чӣ масъулиятро ба зима дошт?
488. Вазифаи асосии девони соҳиб-ул-борид аз чӣ иборат буд?
489. Вазифаи девони мухтасибро шарҳ диҳед?
490. Ҳарчу даخلي хазинаи давлати Сомониёнро кадом девон ба уҳда дошт?
491. Дар замони салтанати Сомониён руҳониёни ислом чӣ гуна нақш доштанд?
492. Баниҷуриён ҳокимони кадом минтақа дар аҳди Сомониён буданд?
493. Баъд аз вафоти Исмоили Сомонӣ ба тахти ҳокимияти Сомониён кӣ нишаст?
494. Аҳмад ибни Исмоил кадом сол амири Сомонӣ шуд?
495. Дар давраи аввали ҳукмронии Аҳмад ибни Сомонӣ ҳокимони кадом вилоятҳо исён бардоштанд?
496. Аҳмад Ибни Исмоил аз ҷониби кӣ кушта шуд?
497. Насри II -и Сомонӣ кадом сол ба тахти давлати Сомониён нишаст?

498. Вазири давлати Сомониён дар аҳди ҳукмронии Насри II кӣ буд?
499. Дар давраи ҳукмронии Наср ибни Исмоили Сомонӣ кадом исёнҳо ба амал омад?
500. Ҳаракати қарматӣ чӣ гуна ҳаракат аст ва дар замони Сомониён онро киҳо роҳбарӣ мекарданд?
501. Нахшабӣ ба воситаи кӣ ба дарбори Насри II-и Сомонӣ роҳ ёфт?
502. Нуҳ ибни Наср пас аз кадом воқеа амири Сомонӣ гардид?
503. Нахшабӣ аз ҷониби кадом амири Сомонӣ барои кадом гуноҳаш ба дор овехта шуд?
504. Нуҳ ибни Наср кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?
505. Нишонаҳои таназзули давлати Сомониён дар давраи ҳукмронии кадом амир паид омаданд?
506. Пас аз вафоти Нуҳ ибни Наср ба тахти давлати Сомониён кӣ нишаст?
507. Абдумалики I кадом солҳо амири Сомониён буд?
508. Мансур ибни Нуҳи Сомонӣ кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?
509. Алп-Тегин дар дарбори Сомониён чӣ вазифаро иҷро мекард ва кадом сол ба Ғазнин лашкар кашида, онро дар тасарруфи худ даровард?
510. Дар замони ҳукмронии кадом амири Сомонӣ Ғазнин дубора ба ҳокимияти Сомониён ҳамроҳ карда шуд?
511. Нуҳ ибни Мансур кадом солҳо ҳокимияти давлати Сомониёнро идора кардааст.
512. Давлати Сомониён аз ҷониби кӣ шикаст дода шуд?
513. Охири амири Сомонӣ кӣ буд?
514. Сохти давлати Сомониён чӣ гуна буд?
515. Дар давраи Сомониён аҳволи деҳқонон чӣ гуна буд ва аҳли меҳнат бештар ба чӣ корҳо машғул буданд?
516. Дар хоҷагии замони Сомониён чӣ тағйиротҳо ба вучуд омад?
517. Дар давраи ҳукмронии Сомониён кадом намуди зироаткорӣ рушд кард?
518. Кадом каналҳои нави обёрӣ дар давраи Сомониён сохта шуданд?
519. Истеҳсоли маъдан ва кӯҳкорӣ замони Сомониёнро шарҳ диҳед?
520. Дар замони Сомониён барои истихроҷи маъдан чӣ корҳоро анҷом медоданд?
521. Маркази истеҳсоли қоғаз дар замони Сомониён кадом шаҳр буд?
522. Кадоме аз олимони замони Сомониён дар Ғарб бо номи Гебер машҳур аст?
523. Муҳаммад ибни Мусо Ал-Хоразмӣ кадом солҳо ҳаёт ба сар бурдааст?
524. Мақбараи Исмоили Сомонӣ кай ва дар куҷо сохта шудааст?
525. Китобхонаи машҳури Сомониён чӣ ном дошт?
526. Олимони энциклопедисти аҳди Сомониёнро номбар кунед?
527. Дар замони Сомониён чӣ гуна шиша истеҳсол мегардид?
528. Кадом намудҳои касбу ҳунар дар аҳди Сомониён вучуд дошт?
529. Матоҳои замони Сомониён аз чӣ сохта мешуданд?
530. Газвори пахтагии ведарӣ дар давраи Сомониён чӣ гуна мақом дошт?

531. Бинокорӣ ва меъморӣ дар замони Сомониён дар кадом сатҳ қарор дошт?
532. Масолеҳи бинокории аҳди Сомониён аз чӣ буд?
533. Сиккаҳои замони Сомониёнро чӣ ном мебарданд?
534. Тичорат дар замони Сомониён.
535. Дар замони Сомониён чӣ гуна сиккаҳо зарб мешуданд?
536. Дар замони Сомониён кадом андозҳо қарор буданд?
537. Дар замони Сомониён кадом шаклҳои заминдорӣ мавҷуд буд?
538. Дар давраи Сомониён киро деҳқон мегуфтанд?
539. Хонадони Утбӣ кӣ буданд?
540. Абуалии Синҷурӣ дар Хурӯсон соли 992 бар зидди кӣ исён бардошт?
541. Барои чӣ Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ қофиласолори адабиёти тоҷикӣ фарс мегуянд?
542. Фирдавсӣ шоири замони ҳукмронии кадом сулолаҳо аст?
543. Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар аҳди кадом амири Сомонӣ ба дарбор даъват карда шуд?
544. Абӯнастри Форобӣ донишманди кадом давра аст?
545. Намояндагони маъруфи илму адаби замони Сомониён кӣ буданд?
546. Асари маъруфи Ибни Сино кадом аст?
547. Абулқосим Фирдавсӣ бо кадом мақсад «Шоҳнома»-ро таълиф кард?
548. Забони адабии тоҷикӣ дар давраи ҳукмронии Сомониён чӣ мақом дошт?
549. Таърихи замони Сомониён дар кадом сарчашмаҳои таърихӣ хатӣ инъикос ёфтааст?
550. Чайхонӣ вазири кадом шоҳ буд?
551. Балғамӣ кадом китобро тарҷума ва ихтисор кардааст?
552. Алии Синҷурӣ кӣ буд?
553. Афшинҳо ҳокимони кадом вилояти таърихӣ буданд?
554. Раванди ташаккули халқи тоҷик ҳамчун этноси воҳид кай ба анҷом расид?
555. Кадом омилҳои асосӣ боиси барҳам хӯрдани давлати Сомониён шуданд?
556. Мунтасири Сомонӣ кӣ буд ва чӣ қорнамоиҳо кард?
557. Маҳмуди Ғазнавӣ чӣ тавр як қисми зиёди заминҳои давлати Сомониёнро ба ҷанг аз худ кард?
558. Қарахониён кадом сол давлати Сомониёнро забт карданд?
559. Дар бораи сулолаи Зиёриён чӣ медонед?
560. Табаристон кучост?
561. Сарнавишти минбаъдии давлати Зиёриён бо чӣ анҷомид?
562. Султон Маҳмуди Ғазнавӣ чанд маротиба ба Ҳиндустон лашкар кашид?
563. Кадом намояндаи давлати Ғазнавиён соли 1040 дар муҳорибаи Дандонакон (наздикии Марв) аз Салҷуқиҳо шикаст хӯрд?
564. Давлати Ғазнавиён кай аз ҷониби кӣ аз байн бурда шуд?
565. Ғур кучост ва ғуриҳо кӣ буданд?

566. Султонҳои Ғур чӣ корнамоиҳо кардаанд?
567. Солҳои мавҷудияти давлати Ғуриён кадом аст?
568. Султонҳои Ғур бар зидди кадом сулолаҳои турк мубориза бурда, Хуросонро озод кардаанд?
569. Мавҷудияти давлати Салҷуқиён кадом солҳоро дар бар мегирад?
570. Салҷуқиён кадом шахро қароргоҳи худ интихоб карданд?
571. Асосгузори давлати Салҷуқиён кӣ буд?
572. Низомулмулк кӣ буд ва чӣ корнамоиҳо кардааст?
573. Асари маъруфи Низомулмулк, ки дар тамоми ҷаҳон шинохта шудааст, чӣ ном дорад ва ба кадом мавзӯ бахшида шудааст?
574. Шихобуддин Сухравардӣ кист?
575. Охирин намояндаи сулолаи Салҷуқиён кай аз ҷониби кӣ шикаст хӯрд?
576. Кадом ҳокими Хоразм номи Хоразмшоҳи бузургро гирифт?
577. Соли 1212 ба муқобили Муҳаммади Хоразмшоҳ дар кучо шӯриш шуда гузашт?
578. Мақбараи Работи Малик кай дар кучо сохта шудааст?
579. Абулфазли Байҳақӣ (995-1077) дар дарбори кадом давлат вазифаи дабири ва баъдтар сафоратро ба ӯҳда дошт?
580. Истилои муғулҳо кай шуруъ шуд ва сабабу баҳонааш чӣ буд?
581. Темурмалик кӣ буд?
582. Муҳимтарин корнамоии Темурмалик чӣ буд?
583. Сабаби ақибнишинии Темурмалик дар чӣ буд?
584. Темурмалик чӣ гуна кушта шуд?
585. Темурмалик дар таърихи миллати тоҷик чӣ ҷойгоҳ ва нақше дорад?
586. Кадом орифи тоҷик дар Хоразм ба муқобили лашкари Чингизхон ҷангидааст?
587. Чингиз ба писараш дар бораи тоҷикон чӣ гуфт?
588. Дар кадом муҳориба лашкари муғулҳо қариб пурра нобуд карда шуд?
589. Сокинони кадом шаҳри Хуросон то нафари охирин бо муғулҳо ҷангианд?
590. Кадом шаҳри Хуросон аз ҷониби муғулҳо дар навбати охир забт шудааст?
591. Дар замони муғулҳо кадом намуди заминдорӣ ҷорӣ гардид?
592. Аҳмади Хучандӣ барои миллати тоҷик чӣ хиёнат кард?
593. Кадом қувваҳои Чингизхон барои забти Утрор равона шуданд?
594. Маънои Суюрғол чист?
595. Садри Бухоро Муҳаммад ибни Аҳмадро барои сахтӣ мумсикиаш чӣ ном монда буданд?
596. Маҳмуди Торобӣ ва Шамсиддин Маҳбубӣ ба кадом шӯриш сарварӣ намуданд?
597. Ангезаи шӯриши Маҳмуди Торобӣ дар чӣ ифода меёфт?
598. Сабабҳои шикаст ва натиҷаҳои шӯриши Маҳмуди Торобӣ?
599. Истилои муғул барои тоҷикон чӣ пайомаде ба бор овард?
600. Рашидаддин Фазлуллоҳ кӣ буд?

601. Абубакри Наршахй кист ва аз ӯ кадом асари таърихӣ боқӣ мондааст?
602. Дар замони ҳукмронии муғулҳо чанд намуди заминдорӣ мавҷуд буд?
603. Аз ҳама андозии вазнин дар замони муғулҳо кадом намуди андоз буд?
604. Кадом намояндаи муғул дини исломро дини давлатии тамоми давлати Чағатой эълон намуд?
605. Ярлиқу пайза ва андозҳои баъди Чингизхонро кӣ аз байн бардошт?
606. Академик Бобоҷон Ғафуров дар «Тоҷикон» ба истилоии муғул ва оқибати он ба мардуми тоҷик чӣ гуна баҳо додааст?
607. Дар «Тоҷикон» Бобоҷон Ғафуров ақидаи ғайриилмӣ кадом олимро доир ба истилоии муғул зери танқид мегирад?
608. Кадом ҳодисахоро муҳаққиқон дар давраи истилоии муғул ҳамчун «Генотсиди тоҷикон» тасвир кардаанд?
609. Доир ба қатли оми тоҷикон дар давраи истилоии муғул кадом сарчашмаҳои таърихӣ ва таҳқиқотҳои илмӣ маълумоти комил манзур менамоянд?
610. Ин байтро шарҳ диҳед: Ҳар ҷо, ки расад суми аспӣ Қатаған, Не мурда кафан ёбаду не зинда ватан.
611. Улуси Чағатой чӣ маъно дорад?
612. Давлати Ҳулогӯиён –Элхониён кучоро фаро мегирифт ва чӣ қадар вақт мавҷуд буд?
613. Мавҷудияти 500 солаи Хилофати Араб кадом сол аз тарафи кадом хони муғул аз байн рафт?
614. Қалъаи Аламут, ки беш аз 150 сол маркази исмоилиён буд, кай аз тарафи кӣ барҳам дода шуд?
615. Дар бораи сулолаи Куртҳои Ҳирот чӣ медонед?
616. Кадом ҳокими Куртҳои Ҳирот давлати мустақили тоҷиконро таъсис дод ва худуди онро густариш дод?
617. Кадом омилҳо сабаби заъфи қудрати Куртҳо гардиданд?
618. Нақши муҳими давлатдорӣ Куртҳои Ҳирот дар таърихи тоҷикон дар чӣ ифода меёбад?
619. «Сарбадор» чӣ маънӣ дорад?
620. Мавлонозода кӣ буд?
621. Чунбиши сарбадорони Самарқанд чӣ гуна шикаст хӯрд?
622. Дар бораи давлати Сарбадорон маълумот диҳед.
623. Кадом ҳодиса баҳонаи ошӯб ва дар заминаи он таъсиси давлати Сарбадорон гардид?
624. Бунёдгузори давлати Сарбадорон кӣ буд?
625. Дар таъсиси давлати Сарбадорон боз кӣҳо саҳм доштанд?
626. Сабабҳои заъиф шудани давлати Сарбадорон чӣ буд?
627. Кадом ҳокими Сарбадорон Эронро қомилан аз ҳукмронии муғулҳо озод кард?
628. Чаро давлати Сарбадорон барҳам хӯрд?
629. Дар асрҳои миёна аз қавмҳои ғайри мусулмон кадом намуди андоз ситонида мешуд?
630. Музаффариён кӣҳо буданд?

631. Давраи ҳукмронии Темурланг ва Темуриён кадом солҳоро дар бар мегирад?
632. Темурланг кадом шӯришро пахш намуда Самақандро ба даст гирифт?
633. Темур чӣ кас буд ва аз худ чӣ нақше гузошт?
634. Бобочон Ғафуров дар боби чандуми китоби «Тоҷикон» доир ба Темуриён маълумот медиҳад?
635. Темур чӣ гуна ба муқобили хоразмиён мубориза бурд?
636. Доир ба ваҳшигарихои Темурланг, пеш аз ҳама, калламанорасозиҳои ӯ чӣ медонед?
637. Пас аз марги Темур вазъи империяи ӯ чӣ гуна буд?
638. Солҳои 1380-1393 Темурланг кучоро фатҳ намуд?
639. Муҳорибаи байни муғулҳо ва қувваҳои яқҷояи Темур ва амир Ҳусайн кай ва дар кадом мавзӯ ба амал омадааст?
640. Темур кадом шаҳро хароб карда (баъди забти 5-ум) супориш медиҳад, ки дар чояш ҷав коранд?
641. Соли 1381 Темур кадом давлатҳоро барҳам дод?
642. Забони илму адабиёт ва коргузори дар давлати Темуриён кадом забон буд?
643. Машҳуртарин муаррихони замони Темуриёно номбар намоед.
644. Кадоме аз муссавирон (рассомон)-и тоҷик дар Ғарб бо таҳаллуси Рафаэли Шарқ машҳур шуд?
645. Кадоме аз набераҳои Темур дар Ҳирот китобхонаи бузург таъсис додааст?
646. Кадом исёнҳои маҳаллии тоҷиконро ба муқобили хонадони Темуриён медонед?
647. Кадом ёдгориҳои мухташами меъмории асри XV то имрӯз боқӣ мондаанд?
648. Дар нимаи дуюми асри XIV ва асри XV кадом шаҳрҳои Варазрӯд рӯ ба тараққӣ ниҳоданд?
649. Машҳуртарин намояндагони санъати наққошӣ ва миниётурии халқи тоҷики асри XV кӣҳо мебошанд?
650. Намояндагони машҳури илму адаби тоҷик асри XV-ро номбар кунед?
651. Намояндагони шинохтаи ҷаҳонии адабиёти тоҷику форси асрҳои XIV-XV кӣҳо буданд ва дар борашон муфассал маълумот диҳед?
652. Соли 1501 дар кадом шаҳр ба муқобили Шайбониҳон шӯриш сар зад?
653. Пойтахти Хоразм -шаҳри Урганҷ кадом сол аз тарафи Шайбониҳон забт гардид?
654. 20 майи соли 1507 ашрофону обрӯмандони Ҳирот дар кучо ҷамъ омада, ба лашкари Шайбониён таслим шуданд?
655. Дар асоси шартномаи сулҳ сокинони Ҳирот ба Шайбониҳон чӣ қадар маблағ товони ҷанг доданд?
656. Асосгузори сулолаи узбакони Дашти Қипчоқ дар Мовароуннаҳр кӣ ба шумор меравад?
657. Урганҷ чанд моҳ дар муҳосираи Шайбониҳон қарор дошт?

658. Дар қатли оми соли 1512 дар шаҳри Насаф (Қаршӣ), ки аз тарафи лашкари Сафавиҳо анҷом ёфт, кадом шоири асри XVI кушта шуд?
659. Дар замони салтанати кадом намояндаи сулолаи Шайбониён дар Мовароуннаҳр духокимиятӣ ба вучуд омода буд?
660. Рентаи замини феодалии давраи Шайбониён дар кадом шакл вучуд дошт?
661. Солҳои 1583-1598 кадоме аз намояндаи сулолаи Шайбониён дар Мовароуннаҳр ҳукмронӣ мекард?
662. Ёдгориҳои таърихии водии Ҳисорро, ки ба давраи Шайбониён мансубанд, номбар кунед.
663. Бузургтарин мусаввири тоҷик, ки дар нимаи дуоми асри XV ва аввали асри XVI зиндагӣ ва эҷод намудааст, кӣ буд?
664. Дар даврони Шайбониён андози солонаи замин чанд фоизи ҳосили киштро ташкил менамуд?
665. Солҳои ҳукмронии намояндагони сулолаи Шайбониёнро дар Мовароуннаҳр муайян кунед?
666. Абдуллоҳхони II кадом сол Балхро ба тасарруфи худ даровард?
667. Кай ҳукмронии сулолаи Темуриён дар Мовароуннаҳру Хуросон ба охир расид ва ҷои онро хонадони Шайбонӣ гирифт?
668. Дар байни солҳои 1499-1510 Мовароуннаҳру Хуросон дучори ҳамлаву тохтутозҳо ва забткориҳои кадом аҷнабиён гардиданд?
669. Дар асрҳои XVI-XVIII чанд намуди хироч буд?
670. Ду асари саргузаштӣ ва таърихию бадеии асри XVI-ро номбар кунед?
671. Замиҳои тухфашударо дар асри XVI -XVII чӣ меномиданд?
672. Шайбониҳон дар кадом ҷанг ва кай ба қатл расид?
673. Кучкунчиҳон кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?
674. Бобур кадом сол ва бо кумаки кӣ шаҳри Самарқандро гирифт?
675. Баъди бори сеюм дар соли 1512 ба тахти Самарқанд нишастани Бобур бо кадом сабабҳо мардуми Мовароуннаҳр аз ӯ рӯй тофтанд?
676. Ба мадади Бобур дар мубориза бар зидди узбакон кадоме аз сарлашкарони Исмоили Сафавӣ соли 1512 ба Мовароуннаҳр лашкар кашид?
677. Баъд аз шикаст дар ҷанги назди Ғиждувон дар моҳи ноябри соли 1512 Бобур ба кучо паноҳ бурд?
678. Шайбониҳон бо чанд қабила ба Мовароуннаҳр ҳуҷум кард?
679. Баъди шикасти узбакони Шайбонӣ дар ҷанги Марв кадом дарё сарҳад байни давлати Сафавиён ва Шайбониён пазируфта шуд?
680. Ислоҳоти пулии Шайбониҳон кадом сол гузаронида шуд?
681. Дар давраи ҳукмронии Шайбониён дар мамлакат кадом шаклҳои заминдорӣ вучуд доштанд?
682. Абдуллоҳхони II Шайбонӣ кадом иншоотҳоро сохтааст ?
683. Соли 1525 аз тарафи кадом намояндаи хонадони Шайбониён ислоҳоти пулӣ гузаронда шуд?
684. Кадом сол Шайбониҳон Самарқандро дубора ба даст овард?
685. Яке аз намоёнтарин мусаввирони мактаби нави миниётурнигории асри XVI кӣ буд?

686. Кадом сол Абдуллоҳхони II Бадахшонро забт кард?
687. Асарҳои таърихнависони форсу тоҷикро, ки дар охири асри XV – ибтидои асри XVI таълиф шуданд, номбар кунед.
688. Заминҳои вақфе, ки даромади он пурра ба эҳтиёҷи масҷиду мадраса харҷ мешуданд, ба кадом гурӯҳи заминдорӣ вақф дохил мешуданд?
689. Дар замони ҳокимияти кадоме аз намояндагони сулолаи Шайбониён пойтахт ба Бухоро кӯчид?
690. Кадом хонадони маъруф заминҳои зиёди Мовароуннаҳро дар асри XVI дар ихтиёр доштанд?
691. Андозӣ танобонаро дар асри XVI аз чӣ мегирифтанд?
692. Дар асри XVI Мовароуннаҳр бо кадом давлат робитаи бештари тичоратӣ дошт?
693. Намунаи беҳтарини меъморӣ асри XVI дар Бухоро кадом аст?
694. Устодони машҳури минҷури асри XVI кӣҳо буданд?
695. Намунаи ҳунари меъморӣ асри XVI дар Уротеппа кадом аст?
696. Машҳуртарин ҳофизони асри XVI кӣҳо буданд?
697. Камолиддини Биноӣ роҷеъ ба таърих кадом асарҳояшро таълиф намудааст?
698. Асари барҷастаи Хондамир кадом аст?
699. Камолиддини Биноӣ роҷеъ ба мусиқӣ кадом оҳангхоро навиштааст?
700. Яке аз шоирон ва муаррихони барҷастаи дарбори Абдуллоҳхони II Шайбонӣ кӣ буд ?
701. Асари «Таърихи Абулхайрхонӣ»-ро кӣ навиштааст?
702. «Ҳумоюннома» аз тарафи кӣ таълиф ёфтааст?
703. Баъди заволи давлати Шайбониён Балх аз тарафи кӣ тасарруф карда шуд?
704. Охири намояндаи сулолаи Шайбониён кӣ буд?
705. Кадом сол Муҳаммадраҳимбӣ атолиқ ба Ҳисор лашкар кашид?
706. Ризоқулихон кай бо дастаи чандҳазорнафара аз Амударё гузашта Ғузоро ишғол намуд ва ба сӯи Қаршӣ равон шуд?
707. Лашкаркашии Нодиршоҳ ба Бухоро кадом сол воқеъ гардида буд?
708. Нодиршоҳ баъд аз тасарруфи Бухоро ба кучо лашкар кашид?
709. Чараёни ба таври зиндагии муқимӣ гузаштани қabilaҳои ўзбак дар сарзамини тоҷикон кай вусъати оммавӣ гирифт?
710. Дар давраи ҳучуми Нодиршоҳи Афшор Осӣи Миёна дар кадом вазъият қарор дошт?
711. Сохтмони мадрасаҳои бошукӯҳи Регистони Самарқанд Шердор ва Тиллокӯрӣ ба кадом давра мансубанд?
712. Оид ба салтанати Аштархонӣ то соли 1704 дар кадом сарчашмаҳои таърихӣ маълумоти муфассал дода шудааст?
713. Абдулазизхон кадом солҳо ҳукмронӣ кардааст?
714. Солҳои 1680-1702 кадом намояндаи сулолаи Ҷониён дар сари кудрат буд?
715. Кадом сол Убайдуллоҳхони Аштархонӣ ислоҳоти пулӣ гузаронд?
716. Дар замони Абдулазизхон дар кучо шӯриш рух дод?

717. Давраи пурзӯршавии ҳокимияти хон бо номи кадом намояндаи сулолаи Аштархониён алоқаманд аст?

718. «Баҳру-л-асрор фи маноқибу-л-ахёр» ба қалами кадоме аз муаррихони нимаи дуюми асри XVII-ибтидои асри XVIII тааллуқ дорад?

719. Ҳукмронии охирин намояндаи сулолаи Аштархониён Абулфайзхон кадом солҳоро дар бар мегирад?

720. Дар нимаи якуми асри XVIII кай ва дар кадом шаҳрҳои калони Осиёи Миёна шӯришҳои мардумӣ рух додаанд?

721. Дар асри XVII коғаз ба чуз аз Самарқанд боз дар кадом шаҳрҳо истеҳсол мешуд?

722. Дар давлати Ҷониён (Аштархониён) ду шаҳри марказӣ, яъне ду пойтахт вучуд дошт, онҳо чӣ ном доштанд?

723. Дар замони ҳукмронии охирин намояндаи сулолаи Ҷониён (Аштархониён) Абдулфайзхон (1711-1747) авзои дохилии мамлакат чӣ тавр буд?

724. Кадом сол дар Тошканд шӯриши халқӣ сар зад?

725. Дар давоми ҳафт сол (1723-1730) ба харобазор табдил ёфтанд, қахтиву гуруснагӣ ва парокандагии сокинони водии Зарафшон дар кадом сарчашмаи таърихии асри XVIII зикр гардидааст?

726. Ҳукмронии сулолаи Аштархониён (Ҷониён) кадом солҳоро дар бар мегирад?

727. Дар қарни XVII корвонҳои тоҷирон аз Осиёи Миёна ба кадом давлатҳо мунтазам рафтумад доштанд?

728. Дар замони ҳукмронии Имомқулихон (1611-1642) шаҳрҳои Уротеппа ва Хучанд аз тарафи кӣ идора мешуд?

729. Шимоли Афғонистони кунунӣ, соҳили чапи дарёи Ому – Қундуз, Файзобод, Балх, Шибирғон ва Бадахшон, соҳили рости ин дарё Тирмиз, Кӯлоб ва Қубодиён дар асрҳои XVII ва нимаи аввали XVIII ба ҳудуди кадом давлат дохил мешуданд?

730. Биноҳои боҳашамати дар деҳаи Навгилеми ноҳияи Исфара, мақбараи Хоҷа Ҳотаи Асъам дар ноҳияи Файзобод, мадрасаи Мирраҷаб Додхоҳ дар Конибодом, дарвозаи арки Ҳисор дар давраи кадом намояндаи сулолаи Аштархониён (Ҷониён) сохта шудаанд?

731. Дар асри XVII ва нимаи аввали асри XVIII бузургтарин моликони замин кӣҳо буданд?

732. Хаттотони маъруфи асрҳои XVII-XVIII кӣҳо буданд?

733. Солҳои ҳукмронии сулолаи Манғитияро дар аморати Бухоро муайян кунед?

734. Дар Бухоро кадом сол шӯриши мардумӣ сар зад, ки дар он зиёда аз ҳазор кас кушта шуд?

735. Кадом шоири тоҷик аз тарафи амир Насруллоҳ ба қатл расид?

736. Солҳои 1800-1826 кадом намояндаи сулолаи Манғития ҳукмронӣ мекард?

737. Дар замони ҳукмронии амир Шохмурод дар мадрасаҳои Бухоро чӣ қадар донишҷӯён ба таълим фаро гирифта шуданд?

738. Дар таърихи сулолаи манғит аҳди салтанати кадом амир давраи устувор гардидани аморат ба шумор меравад?

739. Дар замони ҳукмронии кадоме аз намояндагони хонадони манғит ва кай хонии Бухоро ба «Аморати Бухоро» табдили ном кард?

740. Солҳои 1826-1860 кӣ дар сари ҳокимияти аморати Бухоро буд?

741. Заминҳои туҳфашударо дар асри XVIII-XIX чӣ меномиданд?

742. Сарфармондеҳи қувваҳои мусаллаҳ дар аморати Бухоро кӣ ба ҳисоб мерафт?

743. Кадом сол аз тарафи амир Насруллоҳ хони Хӯқанд Муҳаммадалихон бо аҳли оилааш ба қатл расонида шуд?

744. Дар Бухоро хизмати политсия ва низоми шабгардиро кӣ анҷом медод?

745. Кадоме аз амирони манғития бо лақаби Масъум дар байни халқ машҳур буд?

746. Амир Шохмурод(1785-1800) дар асоси талаби шариат гузаштани корҳои тичоратӣ кадом вазифаро таъсис намуд, ки дар бозор назорат мекард?

747. Дар давраи ҳукмронии сулолаи амирони манғития тамоми корҳои хоҷагӣ ва маъмурии аморат, аз ҷумла ҷамъ намудани андоз ба зиммаи кадоме аз мансабдорони дарбор гузошта шуда буд?

748. Оид ба ҳукмронии амирони манғитӣ то амир Насруллоҳ кадом сарчашмаи таърихӣ маълумот медиҳад?

749. Суханони зеринро кадом амири Бухоро гуфтааст: «...аз ҳар таноб ба маблаги як тилло танобона гиред. Агар соҳиби он ба додани як тилло розӣ нашавад, он гоҳ ба тариқи мол сеяки ҳосилро ситонед».

750. Дар Бухоро «атолиқ» чӣ гуна мансаб ба шумор мерафт?

751. Дар давраи ҳукмронии кадом амири Бухоро Осиеи Миёна ба Русия ҳамроҳ гардид?

752. Кадом сол амир Насруллоҳ бори аввал ба Хуқанд лашкар кашид?

753. «Мунтахабу-т-таворих» ба қалами кӣ тааллуқ дорад?

754. Асари этнографии «Саёҳат ба Туркистон ва Хева» аз тарафи кӣ навишта шудааст?

755. Кадом солҳо хонигарии Хуқанд арзи вуҷуд дошт?

756. Солҳои 1820-1821 бо сардории кӣ миссияи дипломатӣ ба аморати Бухоро фиристода шуд?

757. Шӯриши тоифаи нимкӯчии хитой-қипчоқҳо кай, дар қучо ва бо кадом сабаб ба амал омад?

758. Кадом сол Флорио Беневинӣ ҳамчун сафир ба Бухоро омад?

759. Заминҳои кӯҳистони Тоҷикистони кунунӣ кай ва аз тарафи кадом хон забт карда шуданд?

760. Ду асари пураарзиши саргузаштӣ ва таърихӣ бадеии асри XVIII-XIX-ро номбар кунед?

761. Заминҳои ушрӣ ба кӣ тааллуқ дошт?

762. Дар доираи адабии Хуқанд кадом шоирон ҷараёни озодбаёнӣ дар адабиётро пайравӣ намуданд?

763. Муаллифи «Таворихи манзума» кист?

764. Кадом солҳо Уротеппа дар зери тасарруфи аморати Бухоро буд?
765. Барои обёрӣ намудани заминҳо ва киштзор кадом намуди андоз ситонида мешуд?
766. Сабаби асосии ҷангҳои хонигариҳо барои Уротеппа дар таҳқиқоти кадом муаррих зикр гардидааст?
767. «Тавсифи давлати хонии Бухоро» ба калами кӣ тааллуқ дорад?
768. Кадом солҳо тоҷирони англис бо мақсади касод намудани молҳои Русия бо нархи арзон тамоми бозорҳои аморати Бухоро аз худ карда буданд?
769. Кадом солҳо давраи дуҷуми муборизаи тулонӣ байни аморати Бухоро ва хонии Хуқанд барои Хучанду Уротеппа давом ёфт?
770. Дар «Таърихи муҳочирон»-и Дилшоди Барно аз чанд нафар шоиру шоираҳои доираи адабии хонии Хуқанд дар аҳди салтанати Умархон ёдоварӣ шудааст?
771. «Таърихи Шоҳрухӣ» ба калами кадоме аз адибони асри XIX хонии Хуқанд тааллуқ дорад?
772. Кадом султони Аштархонӣ аз лашкари Нодиршоҳи Афшор дар назди Қаршӣ шикаст хӯрд, ки дар натиҷа аз лашкари садҳазорнафараи ӯ танҳо сӣ ҳазор боқӣ монд?
773. Дониёлбӣ кадом солҳо Қаршӣ, Шаҳрисабз ва Ҳисорро ба худ тобеъ намуд?
774. Амир чӣ маъно дорад?
775. Амир Насруллоҳ (1826-1860) кай ислоҳоти ҳарбӣ гузаронид?
776. Амонпулӣ кай ситонида мешуд?
777. Муҳаммадраҳимбӣ кай ба Уротеппа лашкар кашид?
778. Солҳои 50-уми асри XIX дар Панҷакент кадом мадраса сохта шудааст?
779. Дар арафаи ҳуҷуми кӯшунҳои Русияи подшоҳӣ дар Осиёи Миёна кадом давлатҳо вучуд доштанд?
780. Вилояти Фарғона кай таъсис ёфт?
781. 11 октябри соли 1866 аз тарафи кушунҳои подшоҳии рус муҳосираи кадом шаҳр оғоз ёфт?
782. Соли 1885 коргарони Осиёи Миёна дар кучо шӯриш бардоштанд?
783. Оқруги Зарафшон кай ба вилояти Самарқанд табдил ёфт?
784. Помир кай ба вилояти Фарғона ҳамроҳ гардид?
785. Агенти сиёсии императории Русия дар аморати Бухоро кай кушода шуд?
786. Бори дуҷум ҳуҷуми русҳо ба Тошканд кай сар шуд?
787. Муҳосираи Хучанд аз тарафи русҳо кай оғоз гардид?
788. Оид ба сарҳади нуфуз дар қисмати ҷануб байни Англия ва Русия кай шартнома ба имзо расид?
789. Муҳосираи Уротеппа кай оғоз ёфт?
790. Қалъаи Ниёзбек кай аз тарафи русҳо забт гардид?
791. 22 августи соли 1875 дар назди кадом қалъа муҳорибаи калон байни кушунҳои подшоҳӣ ва шӯришгарони хуқандӣ ба вуқӯъ омад?
792. Кай Тошканд ба таври расмӣ ба Русия ҳамроҳ гардид?

793. Кадом сол шартномаи тичоратӣ байни амири Бухоро ва намояндагони Русияи подшоҳӣ ба имзо расид?
794. Кадом олимон ба ҳайати эъзомияи Искандаркӯл ҳамроҳ гардида буданд?
795. Туркистон кай дар ҳайати губернатории Оренбург ҳамчун вилоят таъсис ёфт?
796. Генерал губернатории Туркистон кай барҳам дода шуд?
797. Кай аввалин маротиба амир Музаффар аз тарафи кушунҳои рус ба шикаст дучор шуд?
798. Исёни Абдумалик тӯра кай сар зад?
799. Моҳи майи соли 1866 байни кушунҳои амири Бухоро ва ҳукумати подшоҳӣ дар кадом мавзӯ муҳориба ба вучуд омад?
800. Байни аморати Бухоро ва ҳукумати подшоҳӣ кай «Шартномаи дӯстӣ» ба имзо расид?
801. Уротеппа кай аз тарафи русҳо забт гардид?
802. Низомнома оид ба идоракунии кишвари Туркистон аз тарафи ҳукумати подшоҳӣ кай қабул гардид?
803. Муҳорибаи назди Зирабулоқ кай ба амал омад?
804. Эъзомияи Искандаркӯл кай ба амалиёт оғоз намуд?
805. Охириин Генерал губернатори Туркистон кӣ буд?
806. 28 сентябри соли 1873 байни Аморати Бухоро ва ҳукумати Русияи подшоҳӣ чӣ гуна шартнома ба имзо расид?
807. Муҳорибаи назди қалъаи Маҳрам кай ба вуқӯъ омад?
808. Кадом сол Хучанд аз тарафи русҳо забт гардид?
809. Дар асоси шартномаи кадом сол аморати Бухоро ба вассали Русия мубаддал шуд?
810. Осиеи Миёна кай пурра ба ҳайати Русияи подшоҳӣ дохил карда шуд?
811. Дар аморати Бухоро заминҳои амлоқӣ ва вақфӣ чанд фоизи замини умумиро ташкил медод?
812. Ба Бухорои Шарқӣ кадом минтақаҳои имрӯзаи Тоҷикистон дохил мешуд?
813. Амир Музаффар соли 1870 дар Ҳисор чӣ қадар одамро ба тариқи ваҳшиёна ба қатл расонид?
814. Сабаби ҳучуми амир Музаффар ба Бухорои Шарқӣ дар чӣ буд?
815. Кадом сол аз тарафи амири Афғонистон Абдурахмонхон Вахон, Шуғнон ва Рӯшон забт гардид?
816. Сарзамини имрӯзаи Тоҷикистони Шимолӣ ва Бадахшон ба ҳайати кадом вилоятҳои кишвари Туркистон дохил мешуданд?
817. Аморати Бухоро аз чихати маъмурӣ ба чанд бекигарӣ тақсим мешуд?
818. 25 июни соли 1916 аз тарафи Николайи II чӣ гуна фармон баромад?
819. 4 июли соли 1916 дар кадоме аз шаҳрҳои Осиеи Миёна шӯриши халқӣ сар зад?
820. Қушбегӣ чӣ гуна вазифа буд ва чӣ корҳоро анҷом медод?
821. Бо сардории Дукчӣ эшон кадом сол дар Андичон шӯриш сар зад?
822. Чамбияти «Тарбияи атфол» кай ва дар кучо таъсис ёфт?

823. Китобхонаи оммавӣ дар Тошканд кадом сол кушода шуд?
824. Рӯзномаи «Туркистанский ведомости» кай аввалин маротиба аз чоп баромад?
825. «Мактаби Мунзим» кай аз тарафи ҳукумати амири баста шуд?
826. Аввалин мактаби русӣ-маҳаллӣ дар Тошканд кай кушода шуд?
827. Байни Русия ва Англия шартнома оид ба сарҳади нуфуз дар ҷануб кай ба имзо расид?
828. Муфти чӣ гуна вазифа буд?
829. 10 сентябри соли 1895 оид ба «масъалаи Помир ва ҳалли он» байни кадом давлатҳо шартнома ба имзо расид?
830. Нахустин мактаби усули нав - ҷадиди форсӣ-тоҷикӣ дар Самарқанд кай ва аз тарафи кӣ бунёд гардид?
831. Фоҷиаи хунрезии байни шиаву суннӣ дар Бухоро кай рух дод?
832. Аз тарафи ҳукумати амирии Бухоро кадом сол лоиҳаи ислоҳот эълон гардид?
833. Аз тарафи М.А.Мунзим ва С.Айнӣ дар Бухоро мактаби усули нав бо номи «мактаби Мунзим» кай кушода шуд?
834. Солҳои 1877-1878 эъзомияи илмии Фарғона-Помирро кӣ сардорӣ мекард?
835. Кадом сол шӯриши калон дар водии Вахон ва Шугнон ба муқобили афғонҳо сар зад?
836. Аскарони гарнизони Хучанд кай шӯриш бардоштанд?
837. Эъзомия бо сардории Ионов кай ба Шугнон расид?
838. Ба ҳайати эъзомияи Қаротегину Бадахшон кадом олимони шомил буданд?
839. Шӯриш дар ротаи понтони Хучанд кай сар зад?
840. Дар арафаи инқилоби Октябр дар аморати Бухоро чанд заводи пахтаозакунӣ фаъолият мекард?
841. «Масъалаи Помир» чиҳоро дар бар мегирифт?
842. Қозикалон чӣ гуна вазифа буд?
843. Кадом сол дар Рушон бо сардории Саид Акбаршоҳ ба муқобили афғонҳо шӯриш бардошта шуд?
844. Иноқи бузург чӣ гуна вазифа буд?
845. Муҳаррир ва ношири рӯзномаи «Самарқанд» (1913-1914) ва маҷаллаи «Ойна» (1913-1915) кӣ буд?
846. Аз тарафи ҷадидони Бухоро соли 1906 кадом рӯзнома интишор ёфт?
847. Кай ва мувофиқи кадом шартнома қисми соҳили ҷаби дарёи Панҷ Дарвоз ба тобеияти ҳукумати Афғонистон гузашт?
848. Дар ибтидои асри XX дар кадом ноҳияҳои Тоҷикистони имрӯза истеҳсоли ангишт ва нефт ба роҳ монда шуд?
849. Водии Фарғона, Зарафшон, Олой ва Қизилқум аз тарафи кадом табиатшинос ва сайёҳи рус тадқиқ карда шуд?
850. Ҳукумати подшоҳӣ бо кадом мақсад дар Осиёи Миёна сиёсати муҳочиркуниро пеш гирифт?
851. Ҷадидҳо ифодакунандагони кадом мақсадҳо буданд?

852. Сабаб ва баҳонаи шӯриши соли 1916 дар Хучанд дар чӣ буд?
853. Хонигарии Хуқанд расман кай барҳам дода шуд ва ба чои он кадом вилоят ташкил меёбад?
854. Аввалин заводи пахтатозакунӣ дар собиқ Бухорои Шарқӣ кай ва дар кучо сохта шуд?
855. «Наводиру-л-вақоъ» дар муддати чанд сол аз тарафи Аҳмади Дониш навишта шудааст?
856. Асосгузори ҳаракати маорифпарварӣ дар Осиёи Миёна кӣ буд ва ӯ кадом асари бузургро таълиф намудааст?
857. Намояндагони ҳаракати маорифпарварии тоҷикро номбар кунед?
858. Аввалин мактаби русӣ-маҳаллӣ дар кучо ва кай ташкил шуд?
859. Нахустин рӯзномаи тоҷикӣ чӣ ном дошт ва кай нашр шуд?
860. Дар бораи вазъи зиндагӣ ва беҳуқуқии мардуми тоҷик дар ибтидои асри XX дар асарҳои кадом нависанда маълумоти мушаххас дода шудааст?
861. Садриддин Айнӣ бо кадом асарҳои хамчун олими таърихшинос маъруф аст?
862. Мутафаккири бузурги тоҷик Аҳмади Дониш кадом солҳо ба пойтахти Русия шаҳри Перебург сафар кардааст?
863. Кадом шаҳрҳои аморати Бухоро ҳамчун маркази калонтарини тижорати асри XIX ба ҳисоб мерафт?
864. Сабабҳои аз тарафи Русия забт шудани Осиёи Миёна дар чист?
865. Ҷамъияти махфии ҷадидони Бухоро чӣ ном дошт ва кай ташкил ёфт?
866. Дар арафаи ҳучуми қӯшуни Русия кадом давлатҳои Осиёи Миёна байни ҳам мечангиданд?
867. Кай ва кадом соҳибкори рус тавассути истифодаи дастгоҳи «Крипнер» дар Хучанд фабрикаи пиллакашӣ кушод?
868. Соли 1892 бо ташаббуси кадом соҳибкори рус дар деҳаи Куруки волости Унҷӣ заводи хурди пахтатозакунӣ сохта шуд, ки аз 12 коргар иборат буд?
869. Аз тарафи тоҷирони тошкандӣ И. Абдурахмонов кай дар Хучанд заводи пахтатозакунӣ сохта шудааст ва аз чанд коргар иборат буд?
870. Аввалин китоби алифбои форсӣ-тоҷикии мактабҳои усули нав «Роҳбари савод» ба қалами кӣ тааллуқ дорад?
871. Сокинони Уротеппа ва тоҷирони он аз хизмати кадом истигоҳи роҳи оҳан истифода мебарданд?
872. Кӯчманчиён кадом намуди андозро месупориданд?
873. Аморати Бухоро дар нимаи дуюми асри XIX ба чанд туман ва вилоятҳо тақсим мешуд?
874. Андози хаспулӣ барои чӣ ситонида мешуд?
875. М.А. Мунзим барои шогирдони мактаби худ дар Бухоро аввалин маротиба кадом дастурамали дарсиро тартиб дод?
876. Дар саноати Осиёи Миёна кадом соҳаҳо мақоми махсусро ишғол мекард?
877. Шӯриши Қаландаршо кай ва дар кучо ба амал омад?

878. Генерал губернатории Туркистон кай ташкил ёфт ва аз чанд вилоят иборат буд?

879. Кай Шӯрои вакилони коргару деҳқонони Хучанду Уротеппа ташкил карда шуд?

880. Шикасти навбатии сарбозони амири Бухоро дар кадом муҳориба тақдири Самарқандро ҳал намуд?

881. Амир Музаффар чӣ миқдор маблағ товони чанг ба Русия дод?

882. Шӯриши Восеъ кай ва дар кучо сар зад?

883. Кадом ҳодиса омили сар задани шӯриш бо сарвариин Восеъ шуд?

884. Чаро шӯриши Восеъ шикаст хӯрд ва он дар таърихи тоҷикон чӣ аҳаммият дошт?

885. Кадом нависандаи тоҷик доир ба Восеъ асари бадеӣ навиштааст?

886. То барқарор шудани соҳти шуравӣ тоҷикон дар ҳайати кадом давлатҳо сукунат доштанд?

887. Заволи Аморати Бухоро чӣ гуна сурат гирифт?

888. ҚШХ Бухоро ва ҚШС Туркистон чӣ гуна ҷумҳурӣ ва ба ҳайати кадом давлати ягона шомил буданд?

889. Худуди Бухорои Шарқиро муайян кунед?

890. Комиссияи Фавқулодаи Диктаторӣ чӣ гуна ташкилот буд?

891. Иттиҳоди Ҷамоҳири Шуравии Сотсиалистӣ кай таъсис ёфт?

892. Тақсимои милли-марзии Осиеи Миёна кай ва чӣ гуна сурат гирифт?

893. Кай ва дар кадом асос Ҷумҳурии Мухтори Шуравии Сотсиалистии Тоҷикистон таъсис ёфт?

894. Анҷумани 1 муассисони Шуроҳои ҚМШС Тоҷикистон кай баргузор гардид ва дар рӯзи аввал ин анҷуман кадом эълумия қабул карда шуд?

895. Кадом солҳо Тоҷикистон аз тарафи Кумитаи инқилобӣ идора карда мешуд?

896. Пантуркизм чист ва барои миллати тоҷик чӣ нокомиҳо овард?

897. Аввалин Анҷумани муассисони ҚМШС Тоҷикистон кай барпо гашт ва чӣ аҳаммият дошт?

898. Аввалин рӯзномаи тоҷикӣ кай ва дар кучо нашр шуд?

899. Вилояти Мухтори Бадахшони Кӯҳӣ кай таъсис ёфт ва кадом сол ба ҳайати Тоҷикистон шомил шуд?

900. Аввалин роҳбарони Тоҷикистон кӣҳо буданд ва дар таъсиси Тоҷикистон чӣ гуна саҳм гирифтанд?

901. “Намунаи адабиёти тоҷик” чӣ гуна асар аст ва муаллифи он кист?

902. Абулқосим Лоҳутӣ кӣ буд?

903. Поягузори рушди сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Тоҷикистон дар солҳои 1924-1929 чӣ гуна сурат гирифт?

904. Округи Хучанд кай ба Тоҷикистон ҳамроҳ карда шуд ва кадом ноҳияхоро дар бар мегирифт?

905. Ба ҷумҳурии мустақили иттифоқӣ табдил ёфтани Тоҷикистон кай ва дар кадом шароит ба вуқӯъ пайваست?

906. Анҷумани 3-юми Шуроҳои Тоҷикистон кай барпо гашт ва дар тақдири таърихии миллати тоҷик чӣ гуна нақш дорад?

907. Кадом сол ба Тоҷикистон роҳи оҳан омад?
908. Индустрикунонии Тоҷикистон кай сурат гирифт ва дар доираи ин лоиҳа дар Тоҷикистон кадом иншоотҳои саноатӣ сохта шуданд?
909. Коллективонии соҳаи кишоварзии Тоҷикистон кадом солҳо амалӣ шуд ва дар доираи он чӣ гуна хоҷагиҳо таъсис ёфтанд?
910. Обёрии водии Вахш кадом солҳо амалӣ шуд?
911. Инқилоби маданӣ чист ва дар доираи он дар Тоҷикистон чӣ гуна дигаргуниҳо ба вуқӯ пайвастанд?
912. Ивази алифбо дар Тоҷикистон чанд маротиба ва кадом солҳо гузаронида шуд ва чӣ гуна оқибатҳо ба миён овард?
913. Аввалин конститутсияи Тоҷикистон кай қабул шуд?
914. Дар ҚШС Тоҷикистон кадом солҳо конститутсия қабул шуда буд?
915. Абдурахим Ҳочибоев кӣ буд?
916. Дар бораи Чинор Имомов маълумот диҳед.
917. Нақши Садриддин Айнӣ дар таъсиси Тоҷикистон дар чӣ зоҳир шуда буд?
918. Дар бораи Қаҳрамони Тоҷикистон Нусратулло Махсум маълумот диҳед?
919. Дар бораи Шириншоҳ Шоҳтемур маълумот диҳед?
920. Абдуқодир Муҳиддинов дар таъсиси ҚШС Тоҷикистон чӣ гуна нақш дошт?
921. Мафҳуми «маҳви бесаводӣ» чӣ маъно дорад ва кай амалӣ шуд?
922. Босмачигарӣ чист ва мубориза бо ин ҳаракат дар Тоҷикистон чӣ гуна сурат гирифт?
923. Парчам ва Нишонҳои Тоҷикистони Шуравӣ кадом солҳо қабул ва тағйир дода шуданд?
924. Дар бораи таъқиботи сиёсии солҳои 30-юм чӣ медонед?
925. Тоҷикистон кадом сол ба ҳуруфоти кириллӣ гузашт?
926. Солҳои 30-юми асри гузашта дар Тоҷикистон кадом корхонаҳои саноатӣ сохта шуданд?
927. Аввалин НОБ дар Тоҷикистон кай ва дар кучо сохта шуд?
928. Хусусиятҳои ҳаёти фарҳангии Тоҷикистонро дар солҳои 1920-1930-ум ифода кунед?
929. Осорхонаи таърихиву кишваршиносии ба номи К. Беҳзод кадом сол ба кор шурӯ намуда буд?
930. Театри опера ва балети ба номи С. Айнӣ кадом сол ба кор шурӯ кард?
931. Асарҳои таърихии С. Айниро номбар кунед ва мазмуни онҳоро баён кунед.
932. Шаҳри Душанбе кадом сол пойтахти Тоҷикистон эълон шуд?
933. Шаҳри Душанбе кадом солҳо Сталинобод ном дошт?
934. Аввалин мактаби олий дар Тоҷикистон кай таъсис ёфт?
935. Роҳи мошингарди Сталинобод – Хоруғ кай ва дар кадом муҳлат сохта шуд?
936. Канали калони Ҳисор кадом солҳо бунёд ёфта буд?

937. Чанги Бузурги ватанӣ (ҚБВ) кай оғоз ёфт?
938. Аввалин «Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ» аз Тоҷикистон кӣ буд?
939. Тоҷикистон ба чабҳаи ҚБВ чанд нафар чанговар фиристод?
940. Чанд нафар аз Тоҷикистон унвони олии «Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ» ва соҳиби ҳар се дараҷаи ордени «Шараф» гаштанд?
941. Корномаҳои тоҷиконро дар ҚБВ номбар кунед?
942. Саҳми тоҷикон дар озодкунии Аврупо аз фашизм дар чӣ зоҳир гашт?
943. Тоҷикон дар кадом муҳорибаҳо қаҳрамонӣ нишон доданд?
944. Тоҷикистон ба фронт чӣ гуна маҳсулот мефиристод?
945. Ёри Тоҷикистон ба чабҳаи ҚБВ дар кадом иқдомҳо ифода ёфта буд?
946. Қаҳрамони тоҷикон дар ақибгоҳи ҚБВ дар чӣ ифода меёфт?
947. Ҳаёти фарҳангии Тоҷикистон дар солҳои ҚБВ чӣ гуна буд?
948. Бобоҷон Ғафуров кадом солҳо сарвари Институти шарқшиносии Академияи илмҳои Иттиҳоди Шӯравиро ба уҳда дошт?
949. Асарҳои дар солҳои ҷанг навиштаи Бобоҷон Ғафуровро номбар кунед?
950. Солҳои ҚБВ дар Тоҷикистон кадом корхонаҳо сохта шуданд?
951. Донишгоҳи давлатии Тоҷикистон кай таъсис ёфт?
952. Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон кадом сол таъсис ёфт?
953. Нахустин президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон кӣ буд?
954. Турсун Улчабоев кӣ буд?
955. Дастовардҳои саноати Тоҷикистон дар солҳои 1950-1960-умро номбар кунед.
956. Соҳаи кишоварзии Тоҷикистон дар солҳои 1950-1960 чӣ дастоварде дошт?
957. Пешарафти фарҳанги Тоҷикистон дар солҳои 1950-1960 бо кадом дастовардҳо муаррифӣ менамояд?
958. Оё ёдгориҳои машҳури таърихӣ-меъморӣ Тоҷикистонро номбар карда метавонед?
959. Комплекси агросаноатии ҳудудӣ-истехсолии ҷануби Тоҷикистон чӣ гуна лоиҳа буд ва дар доираи он кадом иншоотҳо сохта шуданд?
960. Дар замони шӯравӣ кадом неругоҳҳои обӣ сохта шуданд?
961. НОБ-и Норақ кай мавриди истифода қарор гирифт?
962. Дар бораи Ҷаббор Расулов чӣ маълумот доред?
963. Мирзо Турсунзода барои кадом хизматҳояш ба унвони олии «Қаҳрамони Тоҷикистон» сазовор шуд?
964. Саҳми Муҳаммад Осимӣ дар рушди илми тоҷик чӣ гуна аст?
965. Дар бораи шоиру нависандагони машҳури шӯравии Тоҷикистон маълумот диҳед.
966. Дар бораи рассомон ва композиторони машҳури Тоҷикистони шӯравӣ маълумот диҳед?
967. Варзишгарон-чемпионҳои ҷаҳонро аз Тоҷикистон номбар кунед?
968. Дар бораи вилоятҳои ҚШС Тоҷикистон ва мавқеи ҷуғрофии онҳо маълумот диҳед?

969. Корхонаи арзизи шаҳри Турсунзода кай ба кор оғоз кард?
970. Заводи электрохимиявии Ёвон кадом сол ба кор шуруъ кард ва чӣ гуна маҳсулот истеҳсол мекард?
971. Дашти Дилварзин кучост ва кадом солҳо обёрӣ шуд?
972. Кадом минтақаҳои Тоҷикистон дар замони шуравӣ бо роҳи мелиоративӣ ва ирригатсионӣ обёрӣ шуданд?
973. Дар Тоҷикистон дар замони шуравӣ кадом шахрҳо бунёд шуданд?
974. Ёдгории Саразми бостонӣ кадом сол кашф шудааст?
975. Раҳмон Набиев кадом солҳо Котиби якуми КМ ҲК Тоҷикистон буд?
976. Қаҳҳор Маҳкамов кадом сол Котиби якуми КМ ҲК Тоҷикистон интихоб шуд?
977. Кадом солҳо кушунҳои мусаллаҳи шуравӣ дар Афғонистон қарор доштанд?
978. Бозсозии шуравӣ кадом солҳоро дар бар гирифта буд ва чӣ ҳадаф дошт?
979. Аввалин ҳизбу созмонҳои демократии Тоҷикистонро номбар кунед.
980. Сабаб ва оқибатҳои воқеаҳои февралӣ соли 1990 дар Душанбе рухдодаро шарҳ диҳед.
981. Кадом сол дар Тоҷикистон хусусигардонии корхонаҳо шуруъ шуд?
982. Қонуни забон кай ва бо кадом мақсад қабул шуд?
983. Эълومияи истиқлолияти Тоҷикистон дар ҳайати ИҶШС кадом сол қабул шуда буд?
984. Табаддулоти давлатӣ дар Иттиҳоди Шуравӣ кай ба вуқӯъ пайваст ва бо чӣ анҷомид?
985. Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон кай ба даст омад?
986. Соҳибистиқлолӣ чист?
987. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баъд аз ба даст омадани истиқлолият кадом ҳизбу созмонҳо вучуд доштанд?
988. Ҳизбу созмонҳои ҷамъиятӣ дар воқеоти сиёсии солҳои 90-уми асри XX чӣ нақш доштанд?
989. Заминаҳои ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон кадомҳоянд?
990. Ҷанги шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон кай оғоз ёфт?
991. Марҳалаи шиддатноки ҷанги шаҳрвандӣ кай ва дар кучо сурат гирифт?
992. Иҷлосияи 16-уми Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон кай ва дар кучо сурат гирифт?
993. Иҷлосияи 16-уми Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бунёди давлатдорӣ навини тоҷикон чӣ нақш дошт?
994. Иҷлосияи 16-уми Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ аҳаммияти таърихӣ дорад?
995. Сабабҳои дохилии сар задани ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон кадомҳоянд?
996. Омилҳои хориҷии сар задани ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон кадомҳоянд?

997. Ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистон аз кадом марҳалаҳо иборат аст?
998. Ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 чӣ оқибат дошт?
999. Гурезаҳои иҷборӣ кай ва чӣ тавр ба Ватан баргардонидани шуданд?
1000. Масъалаҳои иҷтимоии гурезаҳо чӣ тавр ҳал карда шуданд?
1001. Сарвари давлат – Эмомалӣ Раҳмон дар раванди баргардонидани гурезаҳо чӣ нақш дорад?
1002. Ҷанги шаҳрвандӣ дар Тоҷикистон (1992-1997) дар кадом асарҳои муҳаққиқони ватанӣ инъикос гардидааст?
1003. Масоили ҷанги шаҳрвандӣ ва сулҳи тоҷикон аз ҷониби кадом муҳаққиқони хориҷӣ тадқиқ шудааст?
1004. Музокироти байни тоҷикон кай оғоз ёфт ва аз чанд давр иборат аст?
1005. Кай “Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллий” ба имзо расид?
1006. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар барқарор намудани сулҳ ва ризоияти миллий дар Тоҷикистон чӣ нақш дорад?
1007. Комиссияи оштии миллий (КОМ) кай таъсис ёфт?
1008. Комиссияи оштии миллий (КОМ) аз чанд зеркомиссияҳо иборат буд?
1009. Комиссияи оштии миллий (КОМ) дар татбиқи “Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллий” чӣ нақш дошт?
1010. Комиссияи оштии миллий дар таҳкими сулҳ ва ризоияти миллий дар Тоҷикистон чӣ нақш дошт?
1011. Сабақҳои таърихӣ ва аҳаммияти байналмилалӣ сулҳи тоҷикон аз чӣ иборат аст?
1012. Раванди музокироти байни тоҷикон дар кадом осори муҳаққиқони ватанӣ инъикос ёфтааст?
1013. Фаъолияти Комиссияи оштии миллий (КОМ) дар кадом осори муҳаққиқони ватанӣ инъикос ёфтааст?
1014. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон кай қабул карда шуд?
1015. Низоми бисёрҳизбӣ дар Тоҷикистон кай ташаккул ёфт?
1016. Парлумони доимоамалкунандаи дупалатагии касбӣ кай таъсис ёфт?
1017. Ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон кадом солҳо тағйироту иловаҳо ворид карда шуд?
1018. Дар кадом асарҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон воқеоти сиёсии солҳои 90-уми асри XX инъикос ёфтаанд?
1019. Воқеоти сиёсии солҳои 90-уми асри XX аз ҷониби кадом муҳаққиқони ватанӣ тадқиқ гардидаанд?
1020. Ваҳдати миллий чист?
1021. Ҳадафҳои стратегияи давлат кадомҳоянд?
1022. Вазъи сиёсии Тоҷикистон дар Паёмҳои ҳамасолаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ гуна инъикос ёфтаанд?
1023. Давраи азнавбарқароркунии баъдичангии хоҷагии халқи Ҷумҳурии Тоҷикистон кадом солҳо буд?

1024. Дар даврони истиқлол дар соҳаи саноат ва энергетика чӣ дигаргуниҳо ба амал омад?
1025. Дар Тоҷикистони соҳибистиқлол соҳибкорӣ кай рушд кард?
1026. Хоҷагиҳои деҳқонӣ дар замони истиқлолият кай ташаккул ва рушд ёфтанд?
1027. Кадом маҷмӯаҳои агросаноатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вучуд доранд?
1028. Дар соҳаи аграрӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кай ва чӣ гуна ислоҳот гузаронида шуд?
1029. Дар соҳаи нақлиёт ва сохтмони роҳҳо дар даврони истиқлол чӣ дигаргуниҳо ба амал омад?
1030. Дар соҳаи алоқа дар даврони истиқлол чӣ дигаргуниҳо ба амал омад?
1031. Маблағгузори хориҷӣ (инвеститсия) дар Тоҷикистон кай ҷалб карда шуд?
1032. Кадом корхонаҳои муштарак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтанд?
1033. Дар соҳаи андоз ва андозбандии Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ дигаргуниҳо ба амал омад?
1034. Дар низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ дигаргуниҳо ба амал омад?
1035. Бонки миллии Тоҷикистон кай таъсис ёфт?
1036. Дар Тоҷикистон кай асъори миллии чорӣ гардид?
1037. Бонкҳои тижоратӣ кай таъсис ёфтанд?
1038. Бонкҳои тижоратии Тоҷикистон кадомҳоянд ва чӣ гуна фаъолият мекунанд?
1039. Низоми қарзӣ дар шароити иқтисоди бозорӣ чӣ зарурат дорад?
1040. Сиёсати қарзии бонкҳои тижоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ гуна ба роҳ монда мешавад?
1041. Сабабҳои муҳочирати меҳнатӣ дар қист ва бештар ба кадом давлатҳо сурат мегирад?
1042. Заминаҳои муҳочирати меҳнатӣ кадомҳоянд?
1043. Ҳаёти иқтисодӣ-иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар осори кадом муҳаққиқони ватанӣ инъикос ёфтааст?
1044. Авлавиятҳои сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони истиқлол кадомҳоянд?
1045. Асосгузори сиёсати хориҷии Тоҷикистон кист?
1046. «Сиёсати дарҳои боз» кай қабул карда шуд?
1047. Тоҷикистон бо кишварҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил (ИДМ) кай равобит барқарор намуд?
1048. Тоҷикистон бо Федератсияи Россия кай равобити сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд?
1049. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Федератсияи Россия дар осори кадом муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ инъикос ёфтааст?

1050. Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ кай равобит барқарор намуд?

1051. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо созмонҳои бонуфузи байналхалқӣ ва минтақавӣ чӣ гуна сурат мегиранд?

1052. Тоҷикистон кай ба Созмони Милали Муттаҳид (СММ) ворид гардид?

1053. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо ташкилоти махсуси Созмони Милали Муттаҳид оид ба масъалаҳои маориф, илм ва фарҳанг (ЮНЕСКО) дар чӣ таҷассум меёбад?

1054. Тоҷикистон кай бо Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо (САҲА) ҳамкориро оғоз кард?

1055. 73. Тоҷикистон аз кадом давра бо Созмони ҳамкориҳои Шанхай (СХШ) ҳамкорӣ дорад?

1056. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо созмонҳои ҷаҳонӣ ва минтақавӣ аз ҷониби кадом муҳаққиқони ватанӣ тадқиқ гардидаанд?

1057. Тоҷикистон дар роҳандозии сиёсати минтақавии хеш бештар бо кадом давлатҳо ҳамкорӣ дорад?

1058. Тоҷикистон бо кишварҳои тоҷикзабони дунё кай равобити сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намудааст?

1059. Дар кадом асарҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҳамкориҳо бо ҷаҳони ислом инъикос ёфтаанд?

1060. Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Узбекистон кай ҳамкориҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд?

1061. Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Қазоқистон кай ҳамкориҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд?

1062. Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Қирғизистон кай ҳамкориҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд?

1063. Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Туркманистон кай ҳамкориҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд?

1064. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Ҳиндустон дар чӣ зоҳир мегардад?

1065. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Исломии Покистон дар чӣ зоҳир мегардад?

1066. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Туркия дар чӣ зоҳир мегардад?

1067. Равобити Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Аврупо чӣ гуна сурат мегирад?

1068. Ҳамкориҳои Тоҷикистон бо Иёлоти Муттаҳидаи Амрико (ИМА) дар чӣ зоҳир мегардад?

1069. Асосҳои сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар кадом асарҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон инъикос гардидаанд?

1070. Сиёсати хориҷии Тоҷикистон дар осори кадом муҳаққиқони ватанӣ инъикос гардидааст?

1071. Дар соҳаи фарҳанг дар даврони истиқлол чӣ дигаргуниҳо ба амал омаданд?

1072. Дар соҳаи маориф дар солҳои Истиқлоли давлатӣ чӣ дигаргуниҳо ба амал омаданд?
1073. Намояндагони машҳури адабиёт ва санъати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони истиқлол кихоянд?
1074. Дар муассисаҳои маданӣ-маърифатии Тоҷикистон дар солҳои истиқлолияти давлатӣ чӣ дигаргуниҳо ба амал омаданд?
1075. Дар солҳои истиқлол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кадом осорхонаҳо фаъолият мекунанд?
1076. Ҷамкорӣҳои Тоҷикистон дар соҳаи фарҳанг ва маориф бо кишварҳои хориҷӣ дар чӣ зоҳир мегарданд?
1077. Ҷамкорӣҳои фарҳангии Тоҷикистон бо давлатҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил (ИДМ) чӣ гуна сурат мегарданд?
1078. Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ислонд Эрон кай ҷамкорӣҳои фарҳангӣ барқарор намуд?
1079. Дар соҳаи тандурустӣ чӣ тағйирот ба амал омад?
1080. Варзиш дар даврони истиқлол чӣ мавқеъ дорад?
1081. Фарҳанги миллии чист?
1082. Ташаббусҳои сатҳи байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро номбар намоед?
1083. Кадом сол – Соли тамаддуни ориёӣ эълон шуда буд?
1084. Муаллифи китоби «Нигоҳе ба таърих ва тамаддуни ориёӣ» кист ва атрофи чӣ баҳс мекунад?
1085. Муаллифи асари сегонаи «Тоҷикон: таърихи ҷомеаи миллии» кадом муаррихи тоҷик аст?
1086. Кай Анҷумани муассисони Бунёди забони тоҷикӣ баргузор гардид ва Ойинномаи он қабул гардид?
1087. Нақши тоҷикон дар ташаккул ва рушди тамаддуни Осиёи Марказӣ чӣ гуна аст?
1088. Кадом сол 1100-солагии Давлати Сомониён ҷашн гирифта шуд?
1089. Нақши Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро чӣ гуна тасвир менамояд?
1090. Кадом ҷашнҳои миллии тоҷикон дар замони истиқлол аз нав эҳё шуданд?
1091. Дар замони Истиқлол ба хотири арҷгузорӣ ба таърихи рангини халқи тоҷик кадом ҷашнҳо баргузор шуданд?
1092. Кадом ёдгориҳои таърихӣ-фарҳангии халқи тоҷик ба феҳристи фарҳанги ҷаҳонии ЮНЕСКО ворид гардидаанд?

Рӯйхати
китобҳои тавсияшаванда барои озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикон» -
оинаи таърихи миллат» ба ифтихори 115 - солагии академик Бобочон
Ғафуров

1. Абдуллоев, С. А. Исмоили Сомонӣ [Матн] / С.А.Абдуллоев. – Хучанд, 1998. – 460 с.
2. Абулхаев, Р.А. Таърихи муҳочират дар Тоҷикистон (солҳои 1924 - 1941) [Матн]: Қисми 1/Р. А. Абулхаев. — Душанбе: Ирфон, 2003. - 268с.
3. Абулхаев, Р. А. Таърихи муҳочират дар Тоҷикистон (соли 1946 - 1960) [Матн] : Қисми дуввум/Р. А. Абулхаев. — Душанбе: РТСУ, 2005. - 250с.
4. Абулхаев, Р. А. Таърихи муҳочират дар Тоҷикистон (соли 1961 - 2000) [Матн] : Қисми севвум/Р. А. Абулхаев. — Душанбе: РТСУ, 2008. – 335 с.
5. Берунӣ, А. Осор-ул-боқия [Матн] / А. Берунӣ; ба чоп тайёркунандагон А. Девонакулов, М. Исо. О. Ҳамид, М. Бако; муҳаррирони масъул М. Диноршоев, А. Деванкулов. – Душанбе: Ирфон, 1990. – 432 с.
6. Айнӣ, С. Восифӣ ва хулосаи «Бадоеъ ул-вақоеъ» [Матн] / С.Айнӣ – Душанбе: Ирфон, 1985. – 335 с.
7. Айнӣ, С. Ёддоштҳо. Куллиёт [Матн] / С.Айнӣ – Душанбе: Нашриёти давлатии Тоҷикистон, 1962. – Ҷ. 6. – 274 с.
8. Айнӣ, С. Ёддоштҳо. Куллиёт [Матн] / С.Айнӣ – Душанбе: Нашриёти давлатии Тоҷикистон, 1963. – Ҷ. 7. – 413 с.
9. Айнӣ, С. Исёни Муқаннаъ [Матн]: Очерки таърихӣ-таҳқиқотӣ/С. Айнӣ. - Душанбе: Маориф, 1978. – 166 с.
10. Айнӣ, С. Қаҳрамони халқи тоҷик Темурмалик [Матн]: Очерки адабӣ-таърихӣ [Матн] / С.Айнӣ – Душанбе: Маориф. – 168 с.
11. Айнӣ, С. Намунаи адабиёти тоҷик [Матн] / С.Айнӣ. - Душанбе: Адиб, 2010. – 448 с.
12. Айнӣ, С. Таърихи амирони манғитияи Бухоро [Матн] // Куллиёт. Иборат аз 22 ҷилд / Мураттибон К. Айнӣ, С. Муллоҷон - Душанбе: Дониш, 2021. – Ҷ. 7. - 696 с.
13. Айнӣ, С. Таърихи инқилоби Бухоро [Матн]/С. Айнӣ. –Душанбе: Адиб, 1987. – 240 с.
14. Айнӣ, С. Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро [Матн]/С. Айнӣ. – Душанбе, 2005. – 210 с.
15. Айнӣ, С. Маънии калимаи «тоҷик» [Матн] // Андар шинохти тоҷикон. Мураттиб Н.Убайдуллоев. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2016. - С. 19-60.

16. Амиршоҳӣ, Н. Давлати Куртҳои Хирот (1245-1381) [Матн] / Н.Амиршоҳӣ. – Душанбе, 1996. – 152 с.
17. Андреев, М.С. Этнографияи тоҷикон [Матн]//Андар шиноҳти тоҷикон. Мурадтиб Н.Убайдуллоев. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2016. – С. 35-72.
18. Бартолд, В.В. Тоҷикон [Матн]: Очерки таърихӣ // Андар шиноҳти тоҷикон. Мурадтиб Н.Убайдуллоев. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2016. - С. 5-34.
19. Бертелс, Е.Э. Таърихи адабиёти форсӣ-тоҷикӣ [Матн] / Е.Э. Бертелс. – Душанбе: ЭР-граф, 2015. – 584 с.
20. Викиер, А.В. Цари Персии. Тираны и мудрецы Древнего Востока [Текст] / А.В.Викиер. – М., 2016. – 352 с.
21. Гафуров, Б. История таджикского народа в кратком изложении [Текст]: С древнейших времен до Великой Октябрьской Социалистической революции 1917г./Б. Гафуров. – М.: Госиздательство Политической литературы, 1949. – 544 с.
22. Гафуров, Б. Наше дело правое, враг будет разбит [Текст] / Б.Гафуров. – Сталинабад: Таджикгосиздат, 1942.
23. Гафуров, Б. Таджики. Древнейшая, древняя и средневековая история [Текст] / Б.Гафуров. – М.: Наука, 1972. – 664 с.
24. Гафуров, Б. Падение Бухарского эмирата [Текст]: к 20-летию Советской революции в Бухаре (1920-1940 гг.) / Б.Гафуров, Н. Н. Прохоров. – Сталинобод: Нашрдавтоҷик, 1940.
25. Гафуров Б. Тоҷикон ва талошҳои таърихӣ онҳо барои озодии ватан [Матн]: Очеркҳо аз таърихи тоҷикон ва Тоҷикистон/ Б.Гафуров. – Душанбе: Адиб, 2012. – 256 с.
26. Гафуров Б. Александр Македонский и Восток [Текст] / Б.Гафуров, Д. И. Цибукилис. – М.: Наука, 1980. – 456 с. с ил. и карт.
27. Гаффаров, У. Равшангари таърих [Матн]: Ба 80-солагии зодрузи Б.Гафуров бахшида мешавад) [Матн] / У.Гаффаров. – Душанбе: Ирфон, 1990. – 106 с.
28. Гафуров, Б. Тоҷикон. Таърихи қадимтарин, қадим, асри миёна ва давраи нав [Матн] / Б.Гафуров. – Душанбе: Нашриёти муосир, 2020. –976 с.
29. Гафуров, Б. Тоҷикон. Таърихи қадимтарин, қадим ва асри миёна. Китоби яқум [Матн] / Б.Гафуров. – Душанбе: Ирфон, 1998. - с
30. Гафуров, Б. Тоҷикон. Охирҳои асри миёна ва давраи нав. Китоби дуюм [Матн] / Б.Гафуров. – Душанбе: Ирфон, 1998. – 870 с.
31. Гафуров, Б. Таърихи мухтасари халқи тоҷик [Матн] / Б.Гафуров. – Сталинобод: Нашриёти давлатии Тоҷикистон, 1947. – 387 с.
32. Гафуров, Б. Ба муқобили фаранҷӣ ва урфу одатҳои динӣ [Матн] / Б.Гафуров. – Сталинобод: Нашриёти давлатии Тоҷикистон, 1940.
33. Ғоибов, Ғ. Таърихи Хатлон аз оғоз то имрӯз [Матн] / Ғ.Ғоибов. – Душанбе, 2006. – 906 с.
34. Ғоибов, Ғ. Таърихи Ҳисори Шодмон, Чағониён ва Душанбе [Матн] / Ғ.Ғоибов. – Душанбе, 1999. - 235 с.

35. Давлатдорӣи тоҷикон дар асрҳои IX –XIV [Матн]:. Пораҳо аз «Равзату-с-сафо» ва дигар кутуб/Мураттиб ва муҳаққиқ Нурмуҳаммади Амиршоҳӣ. – Душанбе: Амри илм, 1999. – 1008 с.
36. Давлатшоҳ, М. Нусратулло Махсум [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон/М. Давлатшоҳ, Ф. Абдурашитов. – Душанбе: ДДОТ ба номи С. Айни, 2018. - 148 с.
37. Доварӣ, Ғ.Ҷ. Таҳлили забонӣ ва таърихии вожаи «тоҷик» бар мабноси осори кашфшуда [Матн] / Ғ.Ҷ.Доварӣ. – Душанбе, 2016; Душанбе: Мехроҷ-граф, 2021. – 200 с.
38. Донишномаи мухтасари кӯдакон ва наврасон [Матн] / Муҳаррири масъул Б. Абдурахмонов. – Душанбе: ЭР-Граф, 2016. - 655 с.
39. Донишномаи Сомониён [Матн]: Дар ду чилд. – Хучанд: Нури маърифат, 2008 -2009. – 410 с.
40. Достонҳои Шоҳнома [Матн]: Китоби дуум. – Душанбе, 1976. – 267 с.
41. Достонҳои Шоҳнома [Матн]: Китоби якум. – Душанбе, 1976. – 262 с.
42. Дяконов, М.М. Маданияти қадими тоҷикон [Матн] / М.М.Дяконов // Андар шинохти тоҷикон. Мураттиб Н.Убайдуллоев. –Душанбе: ДДОТ ба номи С. Айни, 2016. – С.73-221.
43. Исоқов, А. Саразм оғози тамаддуни тоҷикон [Матн]/ А.Исоқов. – Душанбе: Дониш, 2018. - 280 с.
44. История таджикского народа [Текст]: Древнейшая и древняя история / А.М.Гафров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов – Душанбе: Дониш, 1998. – Т. 1. — 724 с.
45. История таджикского народа [Текст]: Эпоха формирования таджикского народа / А.М.Гафуров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов. – Душанбе. – Душанбе, 1999. - Т.2. - 792 с.
46. История таджикского народа [Текст]: XI-XV века / А.М.Гафров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов. – Душанбе. – Душанбе, 2013. – Т.3. - 580 с.
47. История таджикского народа [Текст]: Позднее средневековье и новое время (XVI в.-1917г.) / А.М.Гафров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов. – Душанбе, 2010. – Т. 4. - 1124 с.
48. История таджикского народа [Текст]: Новейшая история (1917-1941 гг.) / А.М.Гафров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов. – Душанбе, 2004. – Т. 5. - 752 с.
49. История таджикского народа [Текст]: Новейшая история (1941-2010 гг.) / А.М.Гафров [и др.]; под общ. ред. Академик Р.Масов. – Душанбе, 2011. – Т. 6. - 688 с.
50. Мавлоно Абдулкаломи Озод. Куруши Кабир-Зулқарнайн [Матн]: Пажӯҳиши илмӣ, бостоншиносӣ, тафсири / О.А.Мавлоно. –Душанбе: Адиб, 2019. – 240 с.
51. Масов, Р. Таджики: витеснение и ассимиляции [Текст] / Р.Масов. – Душанбе, 2003. – 175 с.
52. Масов, Р. Таджики: история национальной трагедии [Текст] / Р.Масов. – Душанбе, 2008. – 535 с.

53. Масов, Р. Таърихи тоҷикон бо мӯҳри «комилан сиррӣ» [Матн] / Р.Масов. – Душанбе, 1996. – 206 с.
54. Мухторов, А. Сомониён: замон ва макон [Матн] / А.Мухторов. – Хучанд, 1999. — 288 с.
55. Мухторов, А. Ҳисор. Очерки таърихӣ [Матн] / А.Мухторов. – Душанбе, 1995. – 185 с.
56. Мухторов, А. М. Таърихи халқи тоҷик [Матн]/ А.М.Мухторов А.З.Раҳматуллоев. – Москва, 2002. – 384 с.
57. Назаров, Ҳ.Н. Авомили сууд ва сукути далати Сомониён [Матн] / Ҳ.Н.Назаров. – Душанбе: Ирфон, 1999. – 138 с.
58. Назаров, Ҳ. Мақоми тоҷикон дар таърихи Афғонистон [Матн] / Ҳ. Назаров. – Душанбе: Дониш, 1998. – 656 с.
59. Назаров, Ҳ. Нақши эронӣ – тоҷикон дар таърих ва фарҳанги ҷаҳон [Матн] / Ҳ.Назаров. – Душанбе, 2005. – 492 с.
60. Наршаҳӣ, Абӯбакр Муҳаммад ибни Ҷаъфар. Таърихи Бухоро [Матн] / Абӯбакр Муҳаммад ибни Ҷаъфар Наршаҳӣ. – Душанбе: Пайванд, 2012. – 736 с.
61. Негматов, Н.Н. Таджикский феномен: история и теория [Текст] / Н.Н.Негматов. – Душанбе, 1997. – 423 с.
62. Неъматов, Н. Давлати Сомониён. Тоҷикон дар асрҳои IX-X [Матн] / Н.Негматов. - Душанбе: Ирфон, 1989. – 304 с.
63. Неъматов, Н.Н. Тоҷикон. Тоҷикистони таърихӣ. Тоҷикистони муосир [Матн] / Н.Негматов. – Душанбе, 1996. – 48 с.
64. Низомов, А. Таърих ва назарияи Шашмақом [Матн] / А. Низомов. – Душанбе: Ирфон, 2003. – 334 с.
65. Ночӣ, М. Фарҳанг ва тамаддуни исломӣ дар қаламрави Сомониён [Матн] / М.Ночӣ. – Душанбе, 2011. – 1295 с.
66. Ориёӣҳо кистанд ва ватани онҳо кучост [Матн]/ Таҳияи Қ. Расулиён. – Душанбе, 2004. – 120 с.
67. Очеркҳои таърихи Тоҷикистони соҳибистиклол [Матн]. –Душанбе, Дониш, 2016. – 463 с.
68. Пирумшо, Ҳ., Аламшо Қ. Шириншоҳ Шохтемур [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон/ Ҳ.Пирумшо, Қ.Аламшо. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2018. - 214 с.
69. Пирумшо, Ҳ. Ахтари илму сиёсат [Матн] / Ҳ. Пирумшо. – Хучанд: Нури маърифат, 2019. – 384 с.
70. Пирумшо, Ҳ. Бобочон Ғафуров [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон/ Ҳ.Пирумшоев. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2018. – 251 с.
71. Пирумшоев, Ҳ. Давлати Сомониён дар тарозуи таърихнигорӣ. [Матн] / Ҳ.Пирумшоев. – Душанбе: Дониш, 2020. – 440 с.
72. Пирумшоев, Ҳ. Таърихи Дарвоз [Матн]: аз қадим то замони муосир / Ҳ. Пирумшоев; муҳаррири масъул Х. Шарифов. – Душанбе: Ирфон, 2008. - 703 с.
73. Пянков, И.В. Осӣи Миёна дар номаҳои бостон [Матн] / И.В.Пянков. – Душанбе, 1991. – 64 с.

74. Радий, Ф. Садриддин Айнӣ. Шарҳи ҳол дар асоси ҳуҷҷатҳо, хогираҳо, мактубҳо ва навишаи худи ӯ [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон/ Ф. Радий, Ҳошим Раҳим. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2018.-355 с.
75. Ранов, В.А. Бегушие по скалам: Наскальные рисунки Памира [Текст] / В.А. Ранов. – Душанбе: Дониш, 2016. – 412 с.
76. Ранов, В.А. Душанбе – город древний. Отв. ред. Масов Р. М [Текст] / В.А.Ранов, В.С.Соловьев. – Душанбе: Дониш, 1993. – 177 с. –
77. Эмомалӣ Раҳмон. Давлатдорӣ тоҷикон: аз Сомониён то оғози асри XXI [Матн]: Суханронӣ бахшида ба чашни Истиқлол ва 1100-солагии Давлати Сомониён, 8 сентябри соли 1999) [Матн] / Э.Раҳмон – Душанбе, 1999. – 310 с.
78. Эмомалӣ Раҳмон. Забони миллат - ҳастии миллат. Китоби 1 [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе, 2015. – 516 с.
79. Эмомалӣ Раҳмон. Забони миллат-ҳастии миллат. Китоби 2 [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе, 2020. – 486 с.
80. Эмомалӣ Раҳмон. Мероси Имоми Аъзам ва гуфтугӯи тамаддунҳо [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе: Шарқи озод, 2009. – 320 с.
81. Эмомалӣ Раҳмон. Муҳити зиндагӣ ва олами андешаҳои Имоми Аъзам [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе: Шарқи озод, 2009. - 368 с.
82. Эмомалӣ Раҳмон. Нигоҳе ба таърих ва тамаддуни ориёӣҳо [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе: Ирфон, 2006. – 372 с.
83. Эмомалӣ Раҳмон. Ориёӣҳо ва шинохти тамаддуни ориёӣ [Матн]: Андешаҳо дар останаи чашни Соли бузургдошти тамаддуни ориёӣ [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе: Ирфон, 2007. – 372 с.
84. Эмомалӣ Раҳмон. Тоҷикон дар оинаи таърих [Матн]: Аз Ориён то Сомониён. Иборат аз чаҳор китоб [Матн] / Э.Раҳмон. – Душанбе: Ирфон. – 228 с.
85. Эмомалӣ Раҳмон. Чехраҳои мондагор [Матн] / Э. Раҳмон. – Душанбе: Эр-Граф, 2016. – 364 с.
86. Нафисӣ, С. Муҳити зиндагӣ ва аҳволу ашъори Рӯдакӣ [Матн] / С. Нафисӣ. – Душанбе, 2008. – 942 с.
87. Саидзода, А. Мовароуннаҳр дар асри XVII ва нимаи аввали асри XVIII [Матн]: таърихи сиёсӣ, иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангӣ) / А.Саидзода. – Душанбе: Дониш, 2020. – 492 с.
88. Сайфуллоев, А. Мирзо Турсунзода [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон / А.Сайфуллоев. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2018.-258 с.
89. Салимӣ, Н. Эмомалӣ Раҳмон [Матн]: Силсилаи Қаҳрамони Тоҷикистон / Н.Салимӣ, А.Шарифзода. – Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2018. – 225 с.
90. Салимӣ, Н. Адабиёти давраи Сомониён [Матн]: наср / Н. Салимӣ. – Душанбе: Дониш, 2021. – 276 с.
91. Сечкина, Л.П. Таджикистан в годы Великой Отечественной войны (1941 – 1945гг.) [Текст] / Л.П.Сечкина. – Душанбе: Дониш», 1989. – 244 с.
92. Сомониён ва эҳёи тамаддуни форсии тоҷикӣ [Матн]. – Душанбе, 1998.- 534 с.

93. Сомониён дар оинаи таърих [Матн]: Иборат аз ду ҷилд / Фароҳамоварандагон Н.Салимӣ, Н.Зоҳидӣ ва диг. – Душанбе: Дониш, 2019. – 567 с.
94. Табарӣ, Абучаъфар Муҳаммад ибни Ҷарир. Таъриху-р-русули ва-л-мулук (Таърихи Табарӣ) [Матн]: Муқаддима ва тавзеҳоти М.Умаров ва Ф.Бобоев (Таърихи Табарӣ). [Матн] – Техрон: Ал-Ҳудо, 2001. – Ҷ. 1. - 817 с.
95. Табарӣ, Абучаъфар Муҳаммад ибни Ҷарир. Таъриху-р-русули ва-л-мулук (Таърихи Табарӣ) [Матн]: Муқаддима ва тавзеҳоти М.Умаров ва Ф.Бобоев. [Матн] / Муҳаммад Ҷ.Т. – Техрон: «Ал-Ҳудо», 2001. – 1632 с.
96. Таджики в источниках и трудах исследователей [Текст]: материалы по истории таджиков// Составители С. Бостонгухар и Н. Убайдуллоев. Кн.1. – Душанбе: Истеъдод, 2018. – 282 с.
97. Тоҷик, тоҷдор, тоҷвар [Матн] / Гирдоваранда М.Шукурзода. – Душанбе: Адиб, 1990. – 128 с.
98. Тоҷикон дар сарчашмаҳои таърихӣ ва осори муҳаққиқон. [Матн] / Мураттибон С.Бостонгухар ва Н.Убайдуллоев. Китоби 2. – Душанбе, 2018. – 295 с.
99. Турсунов, Н. Таърихи тоҷикон [Матн] / Н.Турсунов. – Хучанд, 2001. – 788 с.
100. Тусӣ, Низомулмулк. Сиёсатнома [Матн] /Н. Тусӣ. — Душанбе: Адиб, 1989. – 200 с
101. Улуғзода, С. Восеъ [Матн]: роман / С.Улуғзода. – Душанбе: Адиб, 2020. – 368 с.
102. Улуғзода, С. Ривояти суғдӣ [Матн]: повест/ С.Улуғзода. – Душанбе, 2017. – 220 с.
103. Улуғзода, С. Фирдавсӣ [Матн]6 роман / С.Улуғзода. – Душанбе, 1991. – 279 с.
104. Кайковус, У. Қобуснома [Матн]/ Таҳия, пешгуфтор ва тавзеҳоти Мирзо Муллоаҳмад ва Меҳрӣ Шарофова. – Душанбе, Маориф, 2016. - 240 с.
105. Фидои миллат [Матн]: Ба ифтихори 120-солагии зодрузи Нусратулло Махсум. Маҷмӯи мақолаҳо. – Душанбе, 2001.-219 с.
106. Фрай, Р.Н. Бухара в Средние века [Текст]: На стыке персидских традиций и исламской культуры /Р.Н. Фрай. - М.: Центрполиграф, 2016. – 224 с.
107. Фрай, Р.Н. Мероси Осиёи Марказӣ [Матн]: Аз замони бостон то истилои турк / Р.Н. Фрай. – Душанбе: «Суруш», 2000. – 273 с.
108. Фредерик С. С. Маърифати гумшуда [Матн]: Асри тиллоии Осиёи Марказӣ аз истилои араб то Темурланг/ С.С.Фредерик. – Душанбе: ЭР-граф, 2016. – 692 с.
109. Хаников, Н.В. Андешаҳо роҷеъ ба таҳқиқи мардуми Эрон. [Матн] / Н.В.Хаников. – Душанбе, 1992. – 160 с.
110. Ҳақиқати таърих [Матн]: Доғҳои сиёҳи таърихи Тоҷикистон. Маҷмӯи мақолаҳо. – Душанбе, 1990. -145 с.
111. Ҳотамов, Н.Б. Таърихи халқи тоҷик [Матн]: Аз солҳои 60-уми асри 19 то соли 1924 / Н.Б.Ҳотамов. – Душанбе, 2001. – 395 с.

112. Ҳотамов, Н.Б. Тоҷикистон дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва азнавбарқароркунии баъдичангӣ (солҳои 1941 – 1950) [Матн] / Н.Б.Ҳотамов. – Душанбе, 2010.-124 с.
113. Шакурӣ, М. Пантуркизм ва сарнавишти таърихии тоҷикон [Матн] / М. Шакурӣ – Душанбе: «Адиб». 2010. – 348 с.
114. Шакурӣ, М. Равшангари бузург [Матн] / М. Шакурӣ. – Душанбе, 2006. – 338 с.
115. Шакурӣ, М. Фитнаи инқилоб дар Бухоро [Матн] /М. Шакурӣ. – Душанбе, 2010. – 139 с.
116. Шакурӣ, М. Хуросон аст ин ҷо [Матн] / М. Шакурӣ –Душанбе, 1997. – 290 с.
117. Шишов, А. Тоҷикон [Матн] / А.Шишов. – Душанбе: Андалеб-Р, 2015. – 464 с.
118. Шукурзода, М. Тоҷикон дар қаламрави Ориёно [Матн] / М.Шукурзода. – Душанбе: Деваштич, 2007. – 478 с.
119. Шукуров, М.Р. Таърихи халқи тоҷик [Матн] / М.Р.Шукуров, А.З.Раҳматуллоев, М.Р.Шукуров. – Душанбе, 1975. – 338 с.
120. Шукуров, М.Р. Револютсияи маданӣ дар Тоҷикистон. [Матн] / М.Р.Шукуров – Сталинобод, 1957. – 256 с.
121. Этногенез ва таърихи этникии халқи тоҷик. – Душанбе Дониш, 2021. – 987 с.
122. Якубов, Ю. Давлати Каёнӣён [Матн] / Ю. Якубов. – Душанбе: Эр-Граф, 2012. – 544 с.
123. Яъқубшоҳ Ю. Тоҷикон [Матн] / Ю. Яъқубшоҳ. – Душанбе, 1994. – 190 с.